

Profesionālās tālākizglītības centrs "FIBRA"

Reģ.Nr. 42403008955

Atbrīvošanas aleja 94A, Rēzekne, LV-4601

tāl. 28817083, e-pasts fibra@inbox.lv, www.mcfibra.lv

APSTIPRINĀTS

SIA "FIBRA"

2022.gada 1.novembra

vadības sēdē

protokols Nr.3

IEKŠĒJĀS KĀRTĪBAS NOTEIKUMI

I. Vispārīgie jautājumi

1. Profesionālās tālākizglītības centra "FIBRA" (turpmāk – Izglītības iestāde) Iekšējās kārtības noteikumi (turpmāk – Noteikumi) izdoti saskaņā ar spēkā esošiem ārējiem normatīviem dokumentiem un - Izglītības iestāde nolikumu.

2. Noteikumi nosaka:

2.1. izglītības procesa organizāciju;

2.2. izglītojamo tiesības un pienākumus;

2.3. izglītojamo uzvedību un rīcību Izglītības iestādē, tās teritorijā un organizētajos pasākumos;

2.4. rīcību izglītojamo mācību stundu kavējumu gadījumos;

2.5. pamudinājumu un apbalvojumu sistēmu;

2.6. alkohola, cigarešu, narkotisko, toksisko un psihotropo vielu, gāzes baloniņu, gāzes pistoļu, šaujamo ieroču un auksto ieroču iegādāšanās, lietošanas, glabāšanas un realizēšanas aizliegumu izglītības iestādē un tās teritorijā;

2.7. direktora un pasniedzēju rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo;

2.8. izglītojamā rīcību, ja izglītojamais kādas personas rīcībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai;

2.9. kārtību, kādā izglītojamie tiek iepazīstināti ar iekšējās kārtības noteikumiem, evakuācijas plānu un drošības instrukcijām;

2.10. evakuācijas plāna un informācijas par operatīvo dienestu izsaukšanu izvietojumu izglītības iestādē;

2.11. atbildību par Noteikumu neievērošanu.

3. Noteikumu ievērošana visiem izglītojamajiem ir obligāta.

4. Noteikumu ievērošana nodrošina izglītojamo drošību un viņu tiesību ievērošanu.

II. Izglītības procesa organizācija

5. Mācību stundu sākums plkst. 8⁰⁰ Mācību stundas ilgums – saskaņā ar Profesionālās izglītības likumā un Izglītības iestādes normatīvos dokumentos noteikto t.i. 40 minūtes..

6. Izglītojamie Izglītības iestādē ierodas savlaicīgi, lai līdz mācību stundu sākumam būtu nodarbību vietā:

6.1. izglītojamie, kuriem nenotiek mācību stundas vai nodarbības, ievēro klusumu;

6.2. uz mācību priekšmetu stundām un nodarbībām ierasties, līdz ņemot pasniedzēja noteiktos mācību līdzekļus un piederumus (mācību grāmatas, pierakstus un darba burtnīcas, rakstāmlietas u.c.);

7. Mācību darbs Izglītības iestādē notiek saskaņā ar mācību stundu (nodarbību) sarakstu. Visi saraksti ir izsniegti izglītojamajiem un izlikti informācijas standā.

8. Mācību stundu izmaiņas nākošajai dienai tiek paziņotas mutiski vai elektroniski līdz dienas beigām.

III. Izglītojamo tiesības un pienākumi

9. Izglītojamajiem ir tiesības:

9.1. uz izglītības ieguvu izvēlētajā mācību programmā;

9.2. mācību procesā izteikt un aizstāvēt savas domas un uzskatus, neaizskarot citu personu cieņu un godu;

9.3. mācību procesā izmantot izglītības iestādes telpas, iekārtas, aparatūru, inventāru, mācību grāmatas, citu mācību procesam nepieciešamo literatūru, mācību līdzekļus un elektroniskos mācību resursus, kā arī saņemt bibliotekāros un informācijas pakalpojumus bez maksas;

9.4. paust attieksmi par darba organizāciju, izglītības procesu un izteikt priekšlikumus darba pilnveidošanai, piedalīties un aizstāvēt savas intereses;

9.5. saņemt pirmo palīdzību izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos;

9.6. uz personiskās mantas aizsardzību izglītības iestādē;

9.7. uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos;

9.8. saņemt no pedagogiem savlaicīgu informāciju par pārbaudes darbiem un citiem ar izglītošanos saistītiem jautājumiem, saņemt motivētu savu zināšanu vērtējumu;

9.9. uz netraucētu mācību darbu stundās;

9.10. saņemt pedagoga konsultācijas un palīdzību;

9.11. pārstāvēt izglītības iestādi dažāda mēroga pasākumos, konkursos u.c.;

9.12. problēmsituāciju gadījumā ziņot administrācijai.

10. Izglītojamo pienākumi ir:

10.1. ar cieņu izturēties pret Latvijas valsti, tās Satversmi, vēsturi, sabiedrību, valsts un izglītības iestādes simboliku un atribūtiķu;

10.2. mācīties atbilstoši savām spējām;

10.3. ievērot nolikumu un noteikumus un ar savu rīcību nediskreditēt izglītības iestādi;

10.4. ievērot pedagogu, izglītojamo un citu personu tiesības un intereses;

10.5. rūpēties par savu veselību un ievērot personīgās higiēnas prasības;

10.6. ievērot ugunsdrošības, ceļu satiksmes noteikumus un drošības tehnikas noteikumus mācību priekšmetu kabinetos, ekskursijās un izglītības iestādes organizētajos pasākumos - neapdraudēt savu un citu personu veselību, drošību un dzīvību

10.7. precīzi izpildīt prasības ārkārtas un nestandarta situācijās;

11.8. saudzēt inventāru;

11.9. saudzēt un atbildīgi izturēties pret savām personīgajām mantām

IV. Pamudinājumu un apbalvojumu sistēma

Līmenis	Kas izskata	Kārtība, kādā izskata skolēnu apbalvošanu	Tālākā iespējamā rīcība
1	Priekšmeta skolotājs	Uzslava Mutiska pateicība Pateicība, atzinība	Rosina augstākiem apbalvojumiem
3	Direktora vietnieks	Priekšmetu skolotāju ierosinājumu izskatīšana	Rosina augstākiem apbalvojumiem
4	Direktors	Atzinība par sasniegumiem mācību darbā	Izskata apbalvojumu piešķiršanu
5	Pedagoģiskās padomes sēde	Goda rakstu piešķiršana	Rosina direktoru apbalvot: Izlaidumā – labākos absolventus Īpašos gadījumos

V. Izglītojamo uzvedība un rīcība Izglītības iestādē, tās teritorijā un Izglītības iestādes organizētajos pasākumos.

12. Mācību stundu (nodarbību) laikā un starpbrīžos:

12.1. ievērot drošības noteikumus mācību kabinetos (datorzinību u.c.);

12.2. mācību stundu un nodarbību laikā aizliegts lietot (tiem jābūt izslēgtā stāvoklī) mobilos telefonus, CD/DVD u.c. atskaņotājus, portatīvos un plaukstdatorus, radio un fotoaparātus u.c. ierīces un aparātus bez pasniedzēja atļaujas;

12.3. mācību stundās un nodarbībās izpildīt skolotāja norādījumus un uzdevumus, netraucēt pārējiem izglītojamiem un pasniedzējam,

13. Aizliegts Izglītības iestādē un tās teritorijā ienest un lietot ieročus, alkoholiskos dzērienus, narkotiskās vielas, tabakas izstrādājumus, pirotehniku, kā arī spēlēt azarta spēles.

14. Ziņot Izglītības iestādes vadībai par ieroču, alkoholisko dzērienu, narkotisko vielu, tabakas izstrādājumu, pirotehnikas ienešanu teritorijā un/vai to lietošanu, kā arī par nepiederošu personu atrašanos Izglītības iestādē vai tās teritorijā.

15. Par kavētām mācību stundām vai dienām jāiesniedz attaisnojošs dokuments (ārsta vai citu iestāžu uzrakstīta zīme).

VII. Ekskursiju organizēšana

16. Pirms došanās ekskursijā atbildīgais pedagogs Izglītības iestādes direktoram iesniedz rakstisku informāciju, kurā norādīts ekskursijas mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts.

VIII. Citu izglītības iestādes pasākumu organizēšana

17. Pirms pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu tehniskā nodrošinājuma piemērotību attiecīgajam pasākumam, atbilstību ekspluatācijas un drošības prasībām.

IX. Alkohola, cigarešu, narkotisko, toksisko un psihotropo vielu, gāzes baloniņu, gāzes pistoļu, šaujamieroču un auksto ieroču iegādāšanās, lietošanas, glabāšanas un realizēšanas aizliegumu izglītības iestādē un tās teritorijā

18. Izglītības iestādē un tās teritorijā aizliegta alkohola, cigarešu, narkotisko un psihotropo vielu, gāzes baloniņu, gāzes pistoļu, šaujamieroču un auksto ieroču iegādāšanās, lietošana, glabāšana un realizēšana.

19. Gadījumos, kad ir pamatotas aizdomas par saindēšanos ar alkoholu, narkotiskajām, psihotropajām, toksiskajām vielām, kas apdraud dzīvību, Izglītības iestādes darbinieks izsauc neatliekamās medicīniskas palīdzības brigādi.

X. Izglītības iestādes direktora un pasniedzēja rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

20. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:

20.1. pedagogam nekavējoties jāziņo Izglītības iestādes direktoram vai jāizsauc tiesībsargājošas iestādes.

XI. Izglītojamā rīcība, ja izglītojamais kādas personas rīcībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai

21. Ja izglītojamais saskata draudus savai vai citu personu drošībai, tas nekavējoties ziņo pasniedzējam, kas savukārt ziņo Izglītības iestādes direktoram, kurš nepieciešamības gadījumā informē tiesībsargājošas iestādes.

22. Ja izglītojamais iepriekš minētos draudus (mācību procesa laikā) saskata atrodoties izglītības iestādes teritorijā, jāziņo jebkuram pasniedzējam vai jāzvina 112.

XII. Kārtība, kādā izglītojamie tiek iepazīstināti ar Noteikumiem

Izglītojamos iepazīstina ar iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un evakuācijas plānu šādā kārtībā:

23. ar iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem par ugunsdrošību, elektrodrošību un pirmās palīdzības sniegšanu un evakuācijas plānu – iepazīstina uzsākot mācības pirmajā mācību dienā;

23.1. Izglītojamo iepazīstināšanu ar Iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un evakuācijas plānu reģistrē grupas žurnālā. Izglītojamais, to apliecina ar ierakstu norādot datumu un parakstu.

23.2. Noteikumi tiek izvietoti visiem redzamā un pieejamā vietā.

24. Vismaz vienu reizi mācību laikā izglītojamiem jāiepazīstas ar iekšējās kārtības noteikumiem, drošības instrukcijām un evakuācijas plānu.

25. Par drošību ekskursijās izglītojamie tiek iepazīstināti pirms katras mācību ekskursijas.

26. Par drošību citos izglītības iestādes organizētajos pasākumos izglītojamie tiek iepazīstināti pirms katra pasākuma.

XIII. Evakuācijas plāna un informācijas par operatīvo dienestu izsaukšanu izvietojums

27. Izglītības iestādes evakuācijas plāni un instrukcijas atrodas uz stendiem katrā kabinetā. Katra izglītojamā pienākums ir iepazīties ar šo plānu un nepieciešamības gadījumā rīkoties atbilstoši plāna norādēm.

28. "Drošības instrukcijas izglītojamiem" ir izvietotas klašu telpās .

29. Informācija par operatīvo dienestu izsaukšanas kārtību atrodas uz stendiem klasēs.

XIV. Atbildība par Noteikumu neievērošanu

30. Par Noteikumu neievērošanu izglītojamiem var piemērot šādus disciplinārsodus:

30.1. mutisks aizrādījums;

30.2. izteikta piezīme ar direktora rīkojumu;

30.3.. izteikts rājiens ar direktora rīkojumu;

30.4. atskaitīšana no mācību grupas.

31. Par izglītības iestādes īpašuma vai cita īpašuma bojāšanu izglītojamais ir atbildīgs par zaudējumu, kas izglītojamā vainas dēļ nodarīts Izglītības iestādei vai citām personām. Izglītības iestāde var vērsties pie tiesībsargājošām institūcijām.

Par nodarījumu izglītojamais sniedz rakstisku paskaidrojumu, kas tiek glabāts izglītojamā personas lietā.

32. Gadījumos, kad ir aizdomas par narkotisko, psihotropo, toksisko vielu un alkohola lietošanu, Izglītības iestāde ziņo neatliekamajai medicīniskai palīdzībai.

33. Gadījumos, kad ir aizdomas par pielietoto vardarbību, administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem, Izglītības iestāde nekavējoties ziņo tiesībsargājošām iestādēm.

34. Par nepatiesas informācijas sniegšanu par ekstremālām situācijām Izglītības iestādē, par nepamatotu trauksmes (signalizācijas) izsaukšanu izglītojamam jāatbild likumā noteiktā kārtībā.

35. Kārtība, kādā izskata izglītojamā pienākumu nepildīšanu:

Līmenis	Kas izskata	Kārtība, kādā izskata izglītojamā pienākumu nepildīšanu	Lēmumu fiksēšana
1	Priekšmeta pasniedzējs	Mutisks aizrādījums. Individuālas pārrunas.	Priekšmeta pasniedzējs rakstiski iesniedz ziņojumu Izglītības iestādes vadībai.
2	Direktora vietnieks	Jautājumu izskata pedagoģiskās padomes sēdē.	Pedagoģiskā padomes sēde var izteikt aizrādījumu. Rakstiski protokolēts pārkāpums un lēmums (uzglabājams izglītojamā personas lietā).

3	Direktors	Jautājumu izskata pie direktora	Rakstiski protokolēts pārkāpums un lēmums (glabājas izglītojamā personas lietā).
4	Pedagoģiskās padomes sēde	Izskata jautājumu un ierosina izskatīšanai NVA	Lēmums (pedagoģiskās padomes sēžu protokolos un izglītojamā personas lietā)

XV. Noslēguma jautājumi

36. Noteikumi stājas spēkā 2022.gada 1.novembrī.

37. Grozījumus un papildinājumus Noteikumos var ierosināt Izglītības iestādes direktors, Grozījumus izdod direktors.

Direktore

Aija Lebuse

2022.gada 1.novembrī

Profesionālās tālākizglītības centra "FIBRA"

DARBA DROŠĪBU INSTRUKCIJU

S A R A K S T S

MK 24.11.2009. noteikumu Nr.1338 "Kartība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" Punkts un apakšpunkts	Izglītības iestādes instrukcijas Nr.
7. Atbilstoši izglītības iestādes vajadzībām un vietējiem apstākļiem izglītības iestāde izstrādāja šādus drošības noteikumus:	
7.1. par drošību mācību kabinetos un telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;	<i>Nr.1 - datorzinību kabinets Nr.3 – strādājot virtuvē Nr. 4 – strādājot ar šujmašīnu Nr. 5– strādājot ar gludekli Nr.6 – instrukcija galdniekam Nr.7 - strādājot ar horizontālo lentzāģi Nr.8 -strādājot ar koka frēzi Nr.9 - instrukcija automehāniķim Nr.10 – instrukcija metinātājam Nr.11 – instrukcija viesmīlības pakalpojumu speciālistam</i>
7.2. par ugunsdrošību;	<i>Nr.14</i>
7.3. par elektrodrošību;	<i>Nr.15</i>
7.4. par pirmās palīdzības sniegšanu;	<i>Nr.16</i>
7.5. par drošību ekskursijās, pārgājienos un pastaigās;	<i>Iekšējās kārtības Noteikumi, 7. nodaļa</i>
8. Drošības noteikumos iekļauj šādu informāciju:	
8.1. par rīcību ekstremālās situācijās (piemēram, ja izcēlies ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, vardarbības situācija);	<i>Nr.12, evakuācijas plāns</i>
8.2. par rīcību nestandarta situācijās (piemēram, saskarē ar bīstamiem priekšmetiem un vielām);	<i>Nr.13, evakuācijas plāns</i>

INSTRUKCIJA Nr. 1.
DARBA DROŠĪBA IZGLĪTOJAMIEM, STRĀDĀJOT DATORKLASĒ

1. Ieiet kabinetā tikai ar kabineta vadītāja atļauju.
2. Darbā ar datortehniku izglītojamiem, stingri jāievēro šīs instrukcijas prasības.
3. Pirms darba sākumā jāsakārto darba vieta, lai tā būtu racionāla un ērta strādāšanai.
4. Ieslēgt datortehniku tikai ar skolotāja atļauju.
5. Nenovietot uz tastatūras paneļa nekādus priekšmetus.
6. Nedrīkst ēst, dzert, novietot datora tuvumā traukus ar šķidrumu, neaizskart ar pirkstiem monitoru.
7. Darba laikā ievērot klusumu, uzturēt kārtībā darba vietu.
8. Atklājot traucējumus un bojājumus datora darbībā, nekavējoties ziņot par to skolotājam.
9. Jāievēro elektrodrošības noteikumi, spriegums kontaktos ir 220V – bīstams veselībai un dzīvībai:
 - 9.1. nedrīkst aiztikt kontaktligzdas un ievietot tajās priekšmetus;
 - 9.2. nedrīkst monitorā pa ventilācijai paredzētajām spraugām ievietot priekšmetus;
 - 9.3. nedrīkst datorā ievietot svešus ārējos datu nesējus;
 - 9.4. nedrīkst aizskart vadus un nebojāt vadu izolāciju, un citas darba vietā izvietotās iekārtas;
 - 9.5. par jebkuriem pamanītiem datora, vadiem, izolācijas bojājumiem ziņot pedagogam.
10. Izglītojamiem darba laikā jāatbild par viņam uzticētās darba vietas iekārtu.
11. Darbu pabeidzot, ar skolotāja atļauju izslēgt datortehniku saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijas prasībām, sakārtot savu darba vietu.

Instrukciju izstrādāja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr.2
DARBA AIZSARDZĪBA DATORZINĪBU KABINETA PASNIEDZĒJAM

1. VISPĀRĒJĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS

1.1. Darbā ar datortehniku pielaiž darbiniekus, kuri ir iepazīstināti ar šīs instrukcijas prasībām, apguvuši tās un parakstījušies instruktāžas reģistrācijas žurnālā par instruktāžas saņemšanu.

1.2. Instruktāža jāorganizē ne retāk kā vienu mācību laikā.

1.3. Ja darbinieks strādā ar datoru regulāri, t.i., katru darba dienu, tam jāiziet medicīniskā apskate ne retāk kā vienu reizi divos gados, bet acu apskate – ik gadu.

1.4. Visiem darbiniekiem, kas apkalpo datortehniku, jābūt apmācītiem elektrodrošībā, piešķirot attiecīgo elektrodrošības kvalifikācijas grupu atbilstoši noteikumu norādēm. Operatoram – I elektrodrošības grupa; iestādītājam regulētājam – ne mazāka par IV elektrodrošības grupu, atkārtot atestāciju ne retāk kā vienu reizi trijos gados.

1.5. Datora darba galda optimālais augstums ir 720 mm. Galda darba virsmai jābūt matētai, lai nerastos atspīdumi un pietiekami lieli, lai uz tās brīvi varētu izvietot monitoru, tastatūru, peli vai citu ievades iekārtu, kā arī darba dokumentus u.c. Galda virsmas ieteicamie izmēri: 1600 x 900 mm.

1.6. Darba krēsliem jābūt stabiliem, lai tajā varētu brīvi kustēties, ieņemot visērtāko darba pozu. Krēsla un atzveltnes virsmai jābūt pusmīkstai, ar neslīdošu, neelektrizējošu, gaisu caurlaidīgu pārklājumu. Krēsliem jābūt ieteicami elkoņu balsti.

1.7. Darbiniekiem – aizliegts atvērt vai noņemt aizsargvākus, izņemt datoriekārtas blokus, kā arī veikt remonta darbus. Šos darbus ir tiesīgs izpildīt apmācīts darbinieks, kam piešķirta vismaz III elektrodrošības kvalifikācijas grupa, atkārtota atestācija vienu reizi trijos gados.

1.8. Darbinieku pienākumi:

1.8.1. izmantot darba procesā viņiem izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus, darba apģērbu utt.;

1.8.2. izpildīt darba devēja, darba aizsardzības uzticības personu vai to komiteju un Valsts darba inspekcijas prasības darba aizsardzības jautājumos;

1.8.3. nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam, darba devējam vai viņa pilnvarotai personai par nelaimes gadījumu vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību;

2. BĪSTAMIE UN KAITĪGIE FAKTORI

2.1. Bīstamie faktori, kas var iedarboties uz datortehnikas apkalpojošo personālu:

2.1.1. elektriskā strāva;

2.1.2. elektromagnētiskais starojums;

2.1.3. krītoši priekšmeti, telpas inventārs utt.

2.1.4. slidenas grīdas darba vietās;

2.1.5. nepietiekams dabiskais vai mākslīgais apgaismojums;

2.1.6. bojāta datortehnika, palīgierīces, inventārs;

2.1.7. ugunsbīstamība un sprādzienbīstamība.

3. DROŠĪBAS PRASĪBAS PIRMS DARBA SĀKUMA

3.1. Sakārtot darba vietu, lai tā būtu racionāla un ērta strādāšanai, izvēdiniet telpas, nepieciešamības gadījumā ieslēgt attiecīgo ventilācijas sistēmu, atbilstoši ventilācijas iekārtu ekspluatācijas instrukcijas norādījumiem.

3.2. Vizuali apsekot datortehniku, kā arī elektrobarošanas vadu stāvokli.

Aizliegts apkalpot (strādāt) iekārtas, kuras nav lietošanas kārtībā.

3.3. Iekārtojot savu darba vietu, raudzīties, lai displeja ekrāns nebūtu pagriezts pret logu. Ja darba vieta atrodas pie loga, tad displeja ekrānam jāatrodas taisnā leņķī pret loga iestiklojuma plāksni, t.i., lai izvairītos no iespējamā gaismas atspīduma ekrānā.

3.4. Attālumam no pirmā taustiņa rindas līdz galda malai jābūt ne mazāk par 10 cm.

3.5. Attālumam no darbinieka acīm līdz displejam jābūt robežās no 45 līdz 75 cm.

3.6. Pirmajai teksta rindai uz monitora ekrāna jābūt zem acu līmeņa.

4. DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

4.1. Eksploatējot datortehniku, stingri ievērot šīs tehnikas instrukcijas prasības, kas pievienotas iekārtas pasei.

4.2. Darba laikā ievērojiet klusumu, nesmēķējiet, uzturiet kārtībā darba vietu, sēdiet ar taisnu muguru, jo šādā stāvoklī spiediens uz elastīgajiem mugurkaula skrimšļiem ir vienmērīgi sadalīts, rezultātā mugura mazāk nogurst un tas palīdz izsargāties no sāpīgiem iekaisumiem.

4.3. Aizliegts bojāt elektrisko vadu izolāciju un citas darba vietā izvietotās iekārtas.

4.4. Nenovietojiet uz tastatūras paneļa nekādus priekšmetus. Aizliegts ēst, dzert un nolikt pārtikas produktus uz datora darba galda. Kafija vai citi šķidrumi var nejauši uzlīst uz klaviatūras, nobirt maizes vai citas drupačas un iekrist klaviatūrā, tā sabojājot attiecīgās aparatūras elementus un mezglus.

4.5. Strādājot ar datoru, jāieplāno īslaicīgi pārtraukumi (5 – 10 min.) ik pēc katrām 50 – 60 darba minūtēm, bet veicot darbus divas stundas bez pārtraukuma – atpūtas laiks jānosaka 15 minūtes. Pārtraukuma laikā ieteicams atstāt darba vietu un darba telpu.

4.6. Atklājot traucējumus un bojājumus datora darbībā, nekavējoties ziņot par to darba devējam vai viņa pilnvarotai personai, kā arī pārtraukt datora eksploatāciju.

5. PRASĪBAS AVĀRIJAS SITUĀCIJĀ

5.1. Elektrosaimniecībā:

5.1.1. ja pēkšņi tiek pārtraukta elektriskās enerģijas padeve, jāizslēdz visi elektropatērētāju slēdži;

5.1.2. ja jūtama elektro vadu izolācijas deguma smagas (smaka), radies īssavienojums vai pārrāvums elektropadeves sistēmā, jāatvieno elektrotīkls ar galvenā svirslēdža starpniecību;

5.1.3. ja uz iekārtas korpusa sajūtam elektriskās strāvas spriegums, nekavējoties jāizslēdz attiecīgā iekārta;

5.1.4. ja cilvēks guvis elektrotraumu vai citu traumu, jārīkojas saskaņā ar “Instrukciju par pirmās neatliekamās palīdzības sniegšanu cietušajiem elektrotraumu un citos nelaiemes gadījumos” norādēm, t.i.:

- nekavējoties cietušais jāatbrīvo ar drošiem paņēmieniem no elektriskās strāvas;
- cietušais jāpārnes no bīstamās zonas uz piemērotu drošu zonu;
- jāorganizē, ja nepieciešams, mākslīgā elpināšana un sirds masāža, steidzīgi jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība utt.

5.2. Ugunsgrēka gadījumā:

5.2.1. ja kabinetā izcēlies ugunsgrēks vai noticis sprādziens, nepieciešams:

- izsaukt ugunsdzēsējus **pa tālruni 112** un piedalīties ugunsgrēka dzēšanā, izmantojot jūsu rīcībā esošos ogļskābes vai pulvera ugunsdzēsamo aparātus;
- evakuēt personālu, materiālās vērtības no bīstamās zonas;
- atslēgt:

- a) elektroenerģijas padevi;
- b) ventilācijas sistēmas;
- c) sniegt cietušajiem pirmo neatliekamo medicīnisko palīdzību;

5.2.2. aizdegšanos no elektriskā sprieguma (neatslēgtās elektroiekārtas un elektroinstalāciju) nedrīkst dzēst ar ķīmisko putu ugunsdzēsamo aparātu, jo ķīmiskās putas labi vada elektrisko strāvu un var radīt cilvēkam elektrobīstamību;

5.3. Informācijas jomā:

5.3.1. par visām avārijas situācijām, t.i., ugunsgrēku, nelaimes gadījumiem utt darbiniekiem nekavējoties jāziņo darba devējam vai darba devēja pilnvarotai personai un jāizdara attiecīgais ieraksts tehniskās apkopes žurnālā vai jāstāda īpašs ziņojums, kas jāiesniedz darba devējam.

6. DROŠĪBAS PRASĪBAS, DARBU PABEIDZOT

6.1. Pēc darba beigšanas izslēdziet datortehniku saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijas prasībām.

6.2. Izslēdziet ventilāciju un apgaismojumu.

6.3. Sakārtojiet savu darba vietu.

6.4. Aizejot no darba, noslēgt telpu un nodot atslēgu glabāšanā saskaņā ar iekšējo darba kārtības noteikumu norādēm.

Sastādīja atbildīgais par drošības tehniku

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr. 3.

DARBA DROŠĪBAS INSTRUKCIJA IZGLĪTOJAMAJAM, STRĀDĀJOT VIRTUVĒ

1. Sākot darbu virtuvē, IZGLĪTOJAMAJAM jāapsien tīrs priekšauts.
2. Gari mati jāsasien. Ap galvu jāapsien lakatiņš vai jāuzliek cepure.
3. Rotaslietas jānoņem.
4. Pirms darba jānomazgā rokas ar ziepēm un jānoslauka tīrā dvielī, kas nav paredzēts citām vajadzībām.
5. Uzmanīgi jārīkojas ar dakšiņām, nažiem u.c. asiem priekšmetiem.
6. Ja saplīst trauks, nekavējoties lauskas ir jāsaslauka.
7. Lai neapdedzinātu pirkstus, vāku no karsta katla vai pannas jāņem ar speciālu lupatiņu vai cimdu.
8. Ja uz grīdas kaut kas izlijis, tas uzreiz jāsaslauka.
9. Ar elektriskajām virtuves ierīcēm jādarbojas uzmanīgi.
Kategoriski aizliegts lietot bojātas virtuves ierīces.
10. Ieslēdzot elektriskās virtuves ierīces, kontaktdakša stabili jāiebīda kontaktligzdā līdz galam. Tikai pēc tam drīkst to ieslēgt.
11. Vispirms jāizslēdz elektriskās virtuves ierīces un tikai tad, kontaktligzdu pieturot ar roku, ņem ārā kontaktdakšu. To nedrīkst raut aiz vada, jo tad var notikt īssavienojums.
12. Ūdeni elektriskajā tējkannā var liet tikai tad, kad tā ir atslēgta no elektriskā tīkla.
13. Nedrīkst aizskart elektriskos vadus ar slapjām vai mitrām rokām.
14. Elektrisko plīti var tīrīt tikai atdzisušu un strāvai jābūt atslēgtai.
15. Gatavojot ēdienus, nedrīkst izmantot bojātus produktus, jo var saindēties.
16. Izmantojot svaigus produktus, tie ļoti rūpīgi jānomazgā un jānotīra.
17. Beidzot darbu, virtuve ir jāuzkopj, trauki jānomazgā, jānoslauka, jānoliek vietā.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr. 4.
DARBA DROŠĪBA, STRĀDĀJOT AR ŠUJMAŠĪNU (IZGLĪTOAJAMIEM)

1. Gaismai uz darba virsmu jākrīt no kreisās puses.
2. Nedrīkst strādāt ar gariem, vaļējiem matiem un neaizpogātu apģērbu.
3. Uz krēsla jāšēž taisni un tam jābūt iepretim adatai; abas kāju pēdas jātur uz grīdas vai paminas.
4. Šuvējai jāatrodas 10-15 cm attālumā no šujmašīnas korpusa.
 5. Aizliegts atspiesties uz šujmašīnas ar elkoņiem. Tikai roku delnas atrodas uz galda virsmas.
 6. Roku pirkstus nedrīkst turēt pārāk tuvu adatai.
 7. Pirms šūšanas jāpārbauda vai audumā nav palikušas kniepadatas.
8. Uz šujmašīnas darba virsmas nedrīkst atrasties lieki priekšmeti (adatas, krīts, diegu kušķi).
9. Verot diegu adatā, nedrīkst turēt kājas uz paminām.
10. Pirms sāk šūt ar elektrisko šujmašīnu, pārbauda elektriskās auklas un kontaktdakšas tehnisko stāvokli.
 11. Labojot vai tīrot elektrisko šujmašīnu, tā jāatvieno no elektrības tīkla.
 12. Aizliegts strauji nospiegt reostata pedāli.
 13. Pārtraucot vai beidzot darbu, elektriskās šujmašīnas kontaktdakša jāizņem no sienas kontaktligzdas un jānokopj darba vieta.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr. 5.

DARBA DROŠĪBA, STRĀDĀJOT AR GLUDEKLI (IZGLĪTOJAMIEM)

1. Pie gludekļa pievienošanas elektrības tīklam jāpārbauda vai elektriskais vads nav bojāts.
2. Gludeklis jāpievieno un jāatvieno elektrības tīklam, turot kontaktdakšu sausās rokās.
3. Gludeklis darba laikā jāliek uz speciāla paliktņa.
4. Gludināšanas laikā jāuzmanās, lai gludekļa gludināmā virsma neskartu elektrisko vadu.
5. Darbu beidzot, gludeklis jāatvieno no elektrības tīkla.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurcs

INSTRUKCIJA Nr.6
DARBA INSTRUKCIJA GALDNIĒKAM

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Par galdnieku drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personai un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi, elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. darbarīki un inventārs ir bojāti;
 - 1.2.3. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
 - 1.2.4. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.2.5. ir pamanīta dzirksteļošana, dūmi vai liesma, deguma smaka un slēdžu uzkaršana u.c.;
 - 1.2.6. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.7. nedarbojas ventilācijas sistēma;
 - 1.2.8. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.
- 1.4. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības darba vietā:
 - 1.4.1. aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt;
 - 1.4.2. vienu reizi maiņas laikā darba vietu attīrīt no koka skaidām un putekļiem, tos novietot tam speciāli paredzētā vietā;
 - 1.4.3. aizliegts glabāt vairāk ķīmisko vielu, nekā nepieciešams maiņas patēriņam, kā arī netīrus slaukamos materiālus.
- 1.5. Elektrodrošības prasības:
 - 1.5.1. elektroiekārtu ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;
 - 1.5.2. elektroiekārtu pieslēgt pie elektropadeves un atslēgt no tās ar sausām rokām;
 - 1.5.3. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes.
- 1.6. Galdniekam iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. neatbilstošs mikroklimats (paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra, caurvējš, nepietiekama ventilācija, palielināts vai samazināts gaisa mitrums) (norma gada aukstajā periodā – +16–23 °C, gada siltajā periodā – +16–27 °C), samazināts vai palielināts gaisa mitrums (norma gan gada aukstajā, gan gada siltajā periodā – 30–70 %), palielināts vai samazināts gaisa kustības ātrums (norma gada aukstajā periodā – 0,1–0,3 m/s, gada siltajā periodā 0,1–0,4 m/s), jo darbs tiek klasificēts kā II kategorijas darbs, kur raksturīga vidēji liela vai liela fiziskā piepūle);
 - 1.6.2. elektriskās strāvas iedarbība (no elektriskām iekārtām un rokas instrumentiem);
 - 1.6.3. nepietiekams vai apžibinošs apgaismojums darba vietā (minimālais apgaismojuma līmenis virs darba zonas, kur tiek veikti galdniecības un inkrustācijas darbi kokā ir 750 lx);
 - 1.6.4. krītoši priekšmeti (piemēram, mēbeļu izejmateriāli, instrumenti);
 - 1.6.5. kustīgas un rotējošas darba aprīkojuma detaļas (piemēram, zāģi);
 - 1.6.6. koka putekļi (koksnes putekļu arodekspozīcijas robežvērtība (AER)¹ 6,0 mg/m³);
 - 1.6.7. troksnis un vibrācija, ko rada iekārtas (maksimālais pieļaujamais ražošanas trokšņa līmenis ir līdz 87 dB(A)², sākot ar 80 dB(A) lielu troksni, ieteicams lietot dzirdes aizsardzības līdzekļus, bet

no 85 dB(A) liela trokšņa tie jālieto obligāti);

- 1.6.8. ķīmiskās vielas un maisījumi (piemēram, lakas, krāsas, organiskie šķīdinātāji), ka var izraisīt ķīmiskus apdegumus un saindēšanos;
- 1.6.9. ugunsgrēki, sprādzienbīstamība, ko var izraisīt neuzmanīga rīcība ar uguni un palielināta koka putekļu koncentrācija gaisā;
- 1.6.10. smagumu celšana, nešana, stumšana;
- 1.6.11. darbs piespiedu pozā (stāvus, tupus, saliecoties);
- 1.6.12. traumas (roku vai plaukstu sagriešana, saspiešana, acu traumas).
- 1.7. Galdniekam ievērot un izmantot šādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.7.1. iežogojumus un norobežojumus – aizliegts ieiet bīstamā zonā un tuvoties bīstamām vietām, kas ir iežogotas un norobežotas;
 - 1.7.2. drošības zīmes (piemēram, „Jālieto dzirdes aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto aizsargbrilles”, „Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto respirators”, ugunsdzēsības aparātu atrašanās vieta);
 - 1.7.3. iekārtu rotējošo daļu aizsargapvalkus, nožogojumus un norobežojumus;
 - 1.7.4. pietiekamu nosūces ventilāciju;
 - 1.7.5. ķīmisko vielu un maisījumu drošības datu lapas;
 - 1.7.6. pietiekamu apgaismojumu.
- 1.8. Galdniekam lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.8.1. triecienizturīgus darba apavus – ar slēgtu, cietu purngalu un rievotu zoli;
 - 1.8.2. aizsargmasku sejai, jo zāgējot rodas koku skaidas un putekļi, kas var iekļūt acīs vai traumēt seju;
 - 1.8.3. antifonus, kas ļauj uztvert cilvēka runu, bet slāpē iekārtu troksni;
 - 1.8.4. mehāniski izturīgus un vibrāciju slāpējošus cimdus;
 - 1.8.5. ķīmiski izturīgus cimdus;
 - 1.8.6. respiratorus, kas pasargā pret koka putekļu ieelpošanu;
 - 1.8.7. respiratorus, kas pasargā pret ķīmisko vielu ieelpošanu.
- 1.9. Personas, kas pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārbildības, civiltiesiskās atbildības vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, un, ja tādi ir, tos izņemt un nolikt tiem paredzētajās vietās.
- 2.3. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.4. Apskatīt un sakārtot darba vietu, nolikt vietās visu, kas nebūs nepieciešams darbā.
- 2.5. Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu.
- 2.6. Ieslēgt vispārējo un vietējo nosūces ventilācijas sistēmu.
- 2.7. Pirms darba sākšanas pārbaudīt darba aprīkojuma tehnisko stāvokli.
- 2.8. Ja iekārta ir bojāta, par to ziņot darba devējam un pie bojātās iekārtas novietot informatīvu zīmi „NESTRĀDĀT! BOJĀTS!”.
- 2.9. Ja darbi tiks veikti ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem (piemēram, šķīdinātājiem, kodinātājiem, lakām un krāsām), iepazīties ar ķīmisko vielu un maisījumu drošības datu lapā noteiktajām drošības prasībām.
- 2.10. Pārbaudīt, vai apstrādājamajā materiālā nav mehānisku ieslēgumu, un, ja tādi ir, tos novērst. **Aizliegts** apstrādāt materiālu, kam ir mehāniski ieslēgumi.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Izpildīt tikai tos darbus, ko ir uzdevis tiešais darbu vadītājs un kas ietilpst darba pienākumos.
- 3.2. Ievērot uzstādīto drošības zīmju un brīdinošo uzrakstu prasības.
- 3.3. Lietot ierīkotos kolektīvos un izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 3.4. Ievērot tīrību un kārtību darba telpās un darba vietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.

- 3.5. Darbus veikt uzmanīgi un netraucēt citus nodarbinātos.
- 3.6. Neieļaut darba zonā (postenī) nepiederošas personas un neatļaut tām tur uzturēties.
- 3.7. Nestāvēt rotējoša griezējinstrumenta nosacītās rotācijas plaknes ceļā un pretī detaļai.
- 3.8. Apstrādājamo detaļu pie griezējinstrumenta pievirzīt plūdeni, bez triecieniem.
- 3.9. Aizliegts izjaukt, remontēt darbmašīnu, vadus un slēdžus.
- 3.10. Neaiztikt ar rokām rotējošu griezējinstrumentu. Pēc darbmašīnas izslēgšanas nebremzēt to ar rokām vai citiem priekšmetiem.
- 3.11. Izmantot grūdējierīces detaļas padošanai uz zāģa.
- 3.12. Materiālu, kas garāks par 1,5 metriem, zāģēt divatā vai izmantot paliktni.
- 3.13. Aizliegts vienlaikus zāģēt vairākas sagataves bez speciālas palīgierīces, kas nodrošina to piespiešanu pie galda un regulējošajā lineālā.
- 3.14. Aizliegts ar cirkulāro zāģi veikt dēļu šķērszāģēšanu.
- 3.15. Aizliegts ar rokām tīrīt skaidas no zāģa zobiem. To darīt ar speciāli tam paredzētu suku.
- 3.16. Aizliegts turēt un satvert zāģējamo materiālu, kad tas atrodas aiz zāģa.
- 3.17. Zāģējot nelielus koksnes gabalus līstēs, latās vai ķīļos, izmantot virzītājierīces un stūmējierīces.
- 3.18. Zāģējot materiālu, kas īsāks par 30 centimetriem vai šaurāks par trīs centimetriem, izmantot speciālus šablonus.
- 3.19. Darbmašīnas atslēgt no barošanas avota, ja:
 - 3.19.1. pārtrūkusi strāvas padeve no tīkla;
 - 3.19.2. tiek atstāta darba vieta;
 - 3.19.3. ir konstatēts bojājums;
 - 3.19.4. noticis nelaimes gadījums (trauma).
- 3.20. Ja izlijusi vai nopilējusi kāda ķīmiskā viela, nekavējoties to savākt ar absorbentu (piemēram, koka skaidām).
- 3.21. Izmantotos absorbentus izmest konteinerā ar uzrakstu „IZMANTOTIE ABSORBENTI”.
- 3.22. Izmantotos absorbentus aizliegts izmest konteinerā ar uzrakstu „SADZĪVES ATKRITUMI”.
- 3.23. Nepiekraut darba vietu un ejas ar materiāliem.
- 3.24. Nevākt un neslaucīt ar rokām skaidas un citus atkritumus, bet izmantot tam speciāli paredzētu suku.
- 3.25. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt darba aprīkojumu (atslēgt no elektrības padeves).
- 4.2. Sakārtot darba vietu – instrumentus, palīgierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās.
- 4.3. Attīrīt darbagaldus no skaidām, izmantojot tam speciāli paredzētu suku.
- 4.4. Uzslaucīt grīdu ar speciāli tam paredzētu grīdas slotu.
- 4.5. Saslaucītās skaidas **izmest** konteinerā ar uzrakstu „Skaidas”.
- 4.6. Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā darba apģērbus un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.7. Pārbaudīt, vai nav palikuši gruzdoši, kvēlojoši priekšmeti, atkritumi vai materiāli.
- 4.8. Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, kā arī veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112 un nosaucot precīzu ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro

medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113 un nosaucot precīzu nelaimes gadījuma vietas adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.

- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To mainīt drīkst tikai tad, ja tas nepieciešams palīdzības sniegšanai vai ir traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu un cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu un izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113.
- 5.7. Ja skābe vai sārma šķīdums nejauši tiek izlieti, tos apbērt ar smiltīm, lai tās uzsūktu izlijušo šķidrumu. Pēc smilšu novākšanas vietu, kur tika izlieta skābe vai sārma šķīdums, apbērt ar kaļķi vai sodu un pēc tam nomazgāt ar ūdeni un noslaucīt.
- 5.8. Ķīmiska apdeguma gadījumā nekavējoties 15–20 minūtes skalot apdeguma vietu ar lielu daudzumu auksta ūdens.
- 5.9. Ja sārma šķīduma šļakatas vai tvaiki iekļuvuši acīs vai mutē, skalot tās ar lielu daudzumu ūdens.
- 5.10. Ja skābe vai sārma šķīdums iekļuvuši barības vadā, nekavējoties izsaukt ātro medicīnisko palīdzību. Nedrīkst skalot kuņģi ar ūdeni. Nedrīkst izraisīt vemšanu.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJAS NR. 7 DARBAM AR HORIZONTĀLO LENTZĀGI

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Ar horizontālo lentzāgi drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personai un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi, horizontālais lentzāģis rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. horizontālais lentzāģis vai tā daļas ir bojātas vai nav darba kārtībā;
 - 1.2.3. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.2.4. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
 - 1.2.5. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.6. nedarbojas ventilācijas sistēma;
 - 1.2.7. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.
- 1.4. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības darba vietā:
 - 1.4.1. aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt;
 - 1.4.2. vienu reizi maiņas laikā darba vietu un horizontālo lentzāgi attīrīt no koka skaidām un putekļiem. Tos novietot tam speciāli paredzētā vietā.
- 1.5. Elektrodrošības prasības:
 - 1.5.1. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes;
 - 1.5.2. strādāt tikai ar iezemētu horizontālo lentzāgi;
 - 1.5.3. uzmanīt, lai horizontālā lentzāģa elektrības kabelis neatrastos uz darba virsmas.
- 1.6. Darbā ar horizontālo lentzāgi iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. elektriskās strāvas iedarbība;
 - 1.6.2. nepietiekams darba vietas apgaismojums (minimālais apgaismojuma līmenis virs darba zonas gaterī ir 300 lx);
 - 1.6.3. troksnis, ko rada horizontālais lentzāģis (maksimālais pieļaujamais ražošanas trokšņa līmenis ir līdz 87 dB(A)³, sākot ar 80 dB(A) lielu troksni, ieteicams lietot dzirdes aizsardzības līdzekļus, bet no 85 dB(A) liela trokšņa tie jālieto obligāti);
 - 1.6.4. plaukstu un rokas vibrācija (maksimālais pieļaujamais plaukstu un rokas vibrācijas līmenis ir līdz 5 m/s², bet jau no 2,5 m/s² jālieto aizsardzības līdzekļi)⁴;
 - 1.6.5. koka putekļi (koksnes putekļu arodekspozīcijas robežvērtība (AER)⁵ 6,0 mg/m³);
 - 1.6.6. ugunsgrēka un sprādziena bīstamība, ko var izraisīt neuzmanīga rīcība ar uguni un palielināta koka putekļu koncentrācija gaisā;
 - 1.6.7. traumas, ko var radīt horizontālā lentzāģa bojājumi un tā kustīgās un rotējošās daļas (roku vai plaukstu traumas, piemēram, pirkstu nogriešana);
 - 1.6.8. acu traumas, ko var radīt zāģējamo materiālu skaidas.
- 1.7. Strādājot ar horizontālo lentzāgi, ievērot šādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.7.1. iežogojumus un norobežojumus – aizliegts ieiet bīstamā zonā un tuvoties bīstamām vietām, kas ir iežogotas un norobežotas;

- 1.7.2. drošības zīmes (piemēram, „Jālieto dzirdes aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto aizsargbrilles”, „Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto respirators”, ugunsdzēsības aparātu atrašanās vieta);
- 1.7.3. iekārtu rotējošo daļu aizsargapvalkus, nožogojumus, norobežojumus;
- 1.7.4. pietiekamu nosūces ventilāciju;
- 1.7.5. pietiekamu apgaismojumu.
- 1.8. Strādājot ar horizontālo lentzāģi, lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.8.1. aizpogājamu darba apģērbu, kura piedurknes arī ir aizpogājamas;
 - 1.8.2. darba apavus – ar slēgtu, cietu purngalu un rievotu zoli;
 - 1.8.3. sejas aizsargmasku vai aizsargbrilles, jo zāģējot rodas koku skaidas un putekļi, kas var iekļūt acīs vai traumēt seju;
 - 1.8.4. antifonus, kas ļauj uztvert cilvēka runu, bet slāpē iekārtu troksni;
 - 1.8.5. triecienizturīgus, pretgriezuma un vibrāciju slāpējošus cimdus;
 - 1.8.6. respiratorus, kas aizsargā pret koka putekļu ieelpošanu.
- 1.9. Personas, kas pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplināratbildības, civiltiesiskās atbildības vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, un, ja tādi ir, tos izņemt un nolikt tiem paredzētajās vietās.
- 2.3. Pārliedzināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.4. Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu.
- 2.5. Ieslēgt nosūces ventilācijas sistēmu.
- 2.6. Apskatīt un sakārtot darba vietu, novākt visu lieko.
- 2.7. Pārbaudīt, vai horizontālais lentzāģis ir darba kārtībā, pievēršot uzmanību aizsargapvalka tehniskajam stāvoklim, vai darbojas ieslēgšanas, izslēgšanas un avārijas apstādinašanas poga, vai horizontālā lentzāģa elektrības vadi nav bojāti.
- 2.8. Konstatējot, ka horizontālais lentzāģis nav darba kārtībā, ar to aizliegts uzsākt darbu un par to jāziņo darba devējam.
- 2.9. Uz bojātā horizontālā lentzāģa pie ieslēgšanas pogas novietot brīdinošu uzrakstu „NESTRĀDĀT! BOJĀTS!”.
- 2.10. Pārbaudīt, vai apstrādājamajā materiālā nav mehānisku ieslēgumu, un, ja tādi ir, tos novērst. **Aizliegts** apstrādāt materiālu, kam ir mehāniski ieslēgumi.
- 2.11. Nospriegot zāģlenti.
- 2.12. Pārbaudīt zāģa darbību, to īslaicīgi ieslēdzot.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Izpildīt tikai tos darbus, ko ir uzdevis tiešais darbu vadītājs un kas ietilpst darba pienākumos.
- 3.2. Ievērot uzstādīto drošības zīmju un brīdinošo uzrakstu prasības.
- 3.3. Lietot ierīkotos kolektīvos un izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 3.4. Ievērot tīrību un kārtību darba telpās un darba vietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.
- 3.5. Veikt darbus uzmanīgi un netraucēt citus nodarbinātos.
- 3.6. Darba laikā neielaiest nepiederošas personas un neatļaut tām uzturēties darba zonā (postenī).
- 3.7. Pirms horizontālā lentzāģa ieslēgšanas brīdināt palīgstrādnieku, ka tiks ieslēgts lentzāģis.
- 3.8. Zāģēšanu sākt tikai tad, kad horizontālā lentzāģa vārpsta sasniegusi pilnu apgriezīgu skaitu.
- 3.9. Aizliegts zāģēt sagataves vai materiālu, ja tas nav droši nostiprināts.
- 3.10. Aizliegts zāģi vilkt virzienā uz sevi vai atrasties zāģēšanas ceļā.
- 3.11. Aizliegts izjaukt un remontēt elektroietaisies, vadus un slēdžus.
- 3.12. Neaiztikt ar rokām rotējošu zāģlenti.
- 3.13. Pēc darbmašīnas izslēgšanas nebremzēt to ar rokām vai citiem priekšmetiem.

- 3.14. Aizliegts regulēt, tīrīt lentzāģi, ja tas nav izslēgts un pilnībā apstājies.
- 3.15. Aizliegts zāģēšanas laikā atrasties uz zāģējamā materiāla.
- 3.16. Aizliegts uzlikt vai noņemt zāģējamo (nozāģēto) materiālu, kā arī mainīt tā stāvokli, ja zāģis nav izslēgts, pilnībā apstājies un novietots sākuma stāvoklī.
- 3.17. Būt uzmanīgam, mainot zāģlenti, strādāt pretgriezuma cimdos.
- 3.18. Būt uzmanīgam, padodot materiālu, necelt smagumu, kas lielāks par pieļaujamajām normām:
 - 3.18.1. sievietēm – 15 kilogramu;
 - 3.18.2. vīriešiem, kas vecāki par 18 gadiem, – 50 kilogramu.
- 3.19. Kravu, kas smagāka par 50 kilogramiem, celt un pārvietot divatā, izmantojot palīgierīces (piemēram, kāšus, laipas). Darbu veikt uzmanīgi un saskaņoti.
- 3.20. Nekraut sagataves, gatavos materiālus krautnēs vai uz ratiņiem augstāk par 1,7 metriem no grīdas.
- 3.21. **Horizontālo lentzāģi atslēgt no barošanas avota, ja:**
 - 3.21.1. pārtrūkusi strāvas padeve no tīkla;
 - 3.21.2. tiek atstāta darba vieta;
 - 3.21.3. ir konstatēts bojājums;
 - 3.21.4. noticis nelaimes gadījums (trauma).
- 3.22. Nepiekraut darba vietu un ejas ar materiāliem.
- 3.23. Nevākt un neslaucīt ar rokām skaidas un citus atkritumus, bet izmantot tam speciāli paredzētu suku.
- 3.24. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt darba aprīkojumu (atslēgt no elektrības padeves).
- 4.2. Sakārtot darba vietu – instrumentus, palīgierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās.
- 4.3. Attīrīt darbagaldus no skaidām, izmantojot tam speciāli paredzētu suku.
- 4.4. Uzslaucīt grīdu ar tam speciāli paredzētu grīdas slotu.
- 4.5. Saslaucītās skaidas izmest konteinerā ar uzrakstu „Skaidas”.
- 4.6. Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā darba apģērbus un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.7. Pārbaudīt, vai nav palikuši gruzdoši, kvēlojoši priekšmeti, atkritumi vai materiāli.
- 4.8. Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, kā arī veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112 un nosaucot precīzu ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113 un nosaucot precīzu nelaimes gadījuma vietas adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To mainīt drīkst tikai tad, ja tas nepieciešams palīdzības sniegšanai vai ir traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu un cietušo atbrīvojot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu un izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113.

INSTRUKCIJA NR. 8 INSTRUKCIJA DARBAM AR KOKA FRĒZI

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Ar koka frēzi drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personai un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi, koka frēze rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. koka frēze vai tās daļas ir bojātas vai nav darba kārtībā;
 - 1.2.3. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.2.4. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.5. nedarbojas ventilācijas sistēma;
 - 1.2.6. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.
- 1.4. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības darba vietā:
 - 1.4.1. aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt;
 - 1.4.2. vienu reizi maiņas laikā darba vietu un koka frēzi attīrīt no koka skaidām un putekļiem. Tos novietot tam speciāli paredzētā vietā.
- 1.5. Elektrodrošības prasības:
 - 1.5.1. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes;
 - 1.5.2. strādāt tikai ar iezemētu horizontālo lentzāģi;
 - 1.5.3. raudzīties, lai koka frēzes elektrības kabelis neatrastos uz darba virsmas.
- 1.6. Darbā ar koka frēzi iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. elektriskās strāvas iedarbība;
 - 1.6.2. nepietiekams darba vietas apgaismojums (minimālais apgaismojuma līmenis virs darba zonas, kur tiek veikti mehanizētie kokapstrādes darbi – virpošana, ēvelēšana, griešana, slīpēšana, gropēšana, frēzēšana un zāģēšana ir 500 lx);
 - 1.6.3. troksnis, ko rada koka frēze (maksimālais pieļaujamais ražošanas trokšņa līmenis ir līdz 87 dB(A)⁶, sākot ar 80 dB(A) lielu troksni, ieteicams lietot dzirdes aizsardzības līdzekļus, bet no 85 dB(A) liela trokšņa tie jālieto obligāti);
 - 1.6.4. plaukstu un rokas vibrācija (maksimālais pieļaujamais plaukstu un rokas vibrācijas līmenis ir līdz 5 m/s², bet jau no 2,5 m/s² jālieto aizsardzības līdzekļi)⁷;
 - 1.6.5. koka putekļi (koksnes putekļu arodekspozīcijas robežvērtība (AER)⁸ 6,0 mg/m³);
 - 1.6.6. ugunsgrēka un sprādziena bīstamība, ko var izraisīt neuzmanīga rīcība ar uguni un palielināta koka putekļu koncentrācija gaisā;
 - 1.6.7. traumas, ko var radīt koka frēzes bojājumi vai tās kustīgās un rotējošās daļas (roku vai plaukstu traumas, piemēram, pirkstu nogriešana);
 - 1.6.8. acu traumas, ko var radīt zāģējamo materiālu skaidas.
- 1.7. Strādājot ar koka frēzi, ievērot un izmantot šādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.7.1. iezogojumus un norobežojumus – aizliegts ieiet bīstamā zonā un tuvoties bīstamām vietām, kas ir

- iežogotas un norobežotas;
- 1.7.2. drošības zīmes (piemēram, „Jālieto dzirdes aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto aizsargbrilles”, „Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto respirators”, ugunsdzēsības aparātu atrašanās vieta);
- 1.7.3. iekārtu rotējošo daļu aizsargapvalkus, nožogojumus un norobežojumus;
- 1.7.4. pietiekamu nosūces ventilāciju;
- 1.7.5. pietiekamu apgaismojumu.
- 1.8. Strādājot ar koka frēzi, lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.8.1. aizpogājamu darba apģērbu, kura piedurknes arī ir aizpogājamas;
 - 1.8.2. darba apavus – ar slēgtu, cietu purngalu un rievotu zoli;
 - 1.8.3. sejas aizsargmasku vai aizsargbrilles, jo darba laikā rodas koku skaidas un putekļi, kas var iekļūt acīs vai traumēt seju;
 - 1.8.4. antifonus, kas ļauj uztvert cilvēka runu, bet slāpē iekārtu troksni;
 - 1.8.5. mehāniski izturīgus, pretgriezuma un vibrāciju slāpējošus cimdus;
 - 1.8.6. respiratorus, kas pasargā pret koka putekļu ieelpošanu.
- 1.9. Personas, kas pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplināratbildības, civiltiesiskās atbildības vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, un, ja tādi ir, tos izņemt un nolikt tiem paredzētajās vietās.
- 2.3. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.4. Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu.
- 2.5. Ieslēgt nosūces ventilācijas sistēmu.
- 2.6. Apskatīt un sakārtot darba vietu, novākt visu lieko.
- 2.7. Pārbaudīt, vai koka frēze ir darba kārtībā, pievēršot uzmanību aizsargapvalka tehniskajam stāvoklim, vai darbojas ieslēgšanas, izslēgšanas un avārijas apstādinašanas poga, vai koka frēzes elektrības vadi nav bojāti.
- 2.8. Konstatējot, ka koka frēze nav darba kārtībā, ar to aizliegts uzsākt darbu, un par to jāziņo darba devējam.
- 2.9. Uz bojātās koka frēzes pie ieslēgšanas pogas novietot brīdinošu uzrakstu „NESTRĀDĀT! BOJĀTS!”.
- 2.10. Pārbaudīt, vai apstrādājamajā materiālā nav mehānisku ieslēgumu, un, ja tādi ir, tos novērst. Aizliegts apstrādāt materiālu, kam ir mehāniski ieslēgumi.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Izpildīt tikai tos darbus, ko ir uzdevis tiešais darbu vadītājs un kas ietilpst darba pienākumos.
- 3.2. Ievērot uzstādīto drošības zīmju un brīdinošo uzrakstu prasības.
- 3.3. Lietot ierīkotos kolektīvos un izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 3.4. Ievērot tīrību un kārtību darba telpās un darba vietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.
- 3.5. Veikt darbus uzmanīgi un netraucēt citus nodarbinātos.
- 3.6. Darba laikā neieļaut nepiederošas personas un neatļaut tām uzturēties darba zonā (postenī).
- 3.7. Apstrādājot materiālu ar maziem zariem, mazām plaisām un izrāvumiem, samazināt padeves ātrumu.
- 3.8. Apstrādājamo materiālu padot tikai tad, kad koka frēze sasniegusi pilnu apgriezību skaitu.
- 3.9. Līklīniju frēzējumus veikt tikai ar šablonu, lietojot sagatavju fiksētājus.
- 3.10. Frēzējot gar atdurgredzenu, to novietot zemāk par griezējinstrumentu un lietot šablonu vai citas palīgierīces.
- 3.11. Frēzējot sagatavi vai šablonu, bīdīt to ar abām rokām. Neizvērst pirkstus.
- 3.12. Nekad neaptvert pret instrumentu pavērsto detaļas malu.
- 3.13. Frēzējot no detaļas vidus vai pie necaurejošiem frēzējumiem, vadlīnei uzstādīt

ierobežotāja atbalstus atbilstoši frēzējuma garumam.

- 3.14. Apstrādājot sagataves, kuras īsākas par 40 centimetriem vai kuru šķērsriezuma laukums mazāks nekā 4 x 4 centimetri, izmantot speciālus šablonus.
- 3.15. Neaiztikt ar rokām rotējošu griezējinstrumentu.
- 3.16. Pēc darbmašīnas izslēgšanas nebremzēt to ar rokām vai citiem priekšmetiem.
- 3.17. Aizliegts vadlineālu nostiprināt ar skrūvspīlēm.
- 3.18. Apstrādājot sagataves, kas ir garākas par diviem metriem, lietot atbalsta statīvus.
- 3.19. Aizliegts apstrādāt saplaisājušu vai sasalušu koksnī.
- 3.20. Aizliegts strādāt, ja ir noņemtas vai bojātas aizsargierīces.
- 3.21. Nekraut sagataves krautnēs augstāk par 1,7 metriem no grīdas.
- 3.22. Aizliegts izjaukt un remontēt darbmašīnu, elektroietaisies, vadus un slēdžus.
- 3.23. Koka frēzi atslēgt no barošanas avota, ja:
 - 3.23.1. pārtrūkusi strāvas padeve no tīkla;
 - 3.23.2. tiek atstāta darba vieta;
 - 3.23.3. ir konstatēts bojājums;
 - 3.23.4. noticis nelaimes gadījums (trauma).
- 3.24. Nepiekraut darba vietu un ejas ar materiāliem.
- 3.25. Nevākt un neslaucīt ar rokām skaidas un citus atkritumus, bet izmantot tam speciāli paredzētu suku.
- 3.26. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt darba aprīkojumu (atslēgt no elektrības padeves).
- 4.2. Sakārtot darba vietu – instrumentus, palīgierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās.
- 4.3. Uzslaucīt grīdu ar tam speciāli paredzētu grīdas slotu.
- 4.4. Saslaucītās skaidas izvest konteinerā ar uzrakstu „Skaidas”.
- 4.5. Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.6. Pārbaudīt, vai nav palikuši gruzdoši, kvēlojoši priekšmeti, atkritumi vai materiāli.
- 4.7. Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, kā arī veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112 un nosaucot precīzu ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaiemes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113 un nosaucot precīzu nelaimes gadījuma vietas adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To mainīt drīkst tikai tad, ja tas nepieciešams palīdzības sniegšanai vai ir traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu un cietušo atbrīvojot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu un izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113.

Instrukciju sastādīja atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA NR. 9
DARBA DROŠĪBAS INSTRUKCIJA AUTOMEHĀNIĶIM

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Par automehāniķi drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darba vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi, elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. darba aprīkojums un inventārs ir bojāts;
 - 1.2.3. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.2.4. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
 - 1.2.5. nav atbilstošas profesionālās sagatavotības;
 - 1.2.6. pamana dzirksteļošanu, dūmus vai liesmu, deguma smaku, slēdžu uzkaršanu u.c.;
 - 1.2.7. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.8. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Prasības uguns un sprādziendrošībai:
 - 1.3.1. darba vietā aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt;
 - 1.3.2. darba vietā aizliegts glabāt ķīmiskās vielas vairāk nekā nepieciešams maiņas patēriņam;
 - 1.3.3. darba vietā aizliegts glabāt izlietoto ķīmisko vielu un maisījumu tukšo taru un netīros slaukamos materiālus, tos glabāt speciāli paredzētās vietās.
- 1.4. Elektrodrošības prasības:
 - 1.4.1. elektroiekārtu ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;
 - 1.4.2. elektroiekārtas pieslēgšanu un atslēgšanu no elektropadeves veikt ar sausām rokām;
 - 1.4.3. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes.
- 1.5. Aizliegts uzsākt darbu, ja darbinieks ir alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā.
- 1.6. Automehāniķim iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. elektriskās strāvas iedarbība;
 - 1.6.2. paaugstināts vai pazemināts gaisa relatīvais mitrums (norma – 30–70%);
 - 1.6.3. pazemināta vai paaugstināta gaisa temperatūra;
 - 1.6.4. paaugstināts gaisa kustības ātrums (caurvējš);
 - 1.6.5. neatbilstošs vai nepietiekams apgaismojums;
 - 1.6.6. traumatisma risks, ko var izraisīt neuzmanīga rīcība ar darba aprīkojumu vai tas tiek izmantots neparedzētiem mērķiem, nesakārtota darba vide, krītoši priekšmeti;
 - 1.6.7. ķīmisko vielu (piemēram, eļļas, benzīna, tosola) ieelpošana, saskare ar ādu, norīšana vai šļakatas var trāpīt acīs;
 - 1.6.8. paaugstināts troksnis, ko izraisa darba aprīkojums;
 - 1.6.9. plaukstas–rokas vibrācija darba vidē, ko izraisa darba aprīkojums;
 - 1.6.10. piespiedu darba poza (kājās, saliecoties, tupus);
 - 1.6.11. smaguma pārvietošana bez mehāniskiem palīglīdzekļiem.
- 1.7. Automehāniķim ievērot un izmantot kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.7.1. drošības zīmes (piemēram, „Jālieto dzirdes aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto respirators”, „Jālieto aizsargcimdi” „Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto darba apavi”,

- ugunsdzēsamo aparātu atrašanās vieta);
- 1.7.2. vispārējo un vietējo ventilāciju;
- 1.7.3. vispārējo un vietējo apgaismojumu;
- 1.7.4. atpūtas laiku;
- 1.7.5. ķīmisko vielu un maisījumu datu drošības lapas;
- 1.7.6. dielektriskos paklājus;
- 1.7.7. aizsargapvalkus;
- 1.7.8. darba vietas tīrību un kārtību.
- 1.8. Automehāniķim lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.8.1. darba apģērbu;
 - 1.8.2. darba apavus ar neslīdošām zolēm;
 - 1.8.3. respiratoru;
 - 1.8.4. sejas aizsargmasku;
 - 1.8.5. aizsargbrilles;
 - 1.8.6. austiņas;
 - 1.8.7. cimdus pret mehānisku ietekmi un ar vibrācijas slāpēšanas īpašībām;
 - 1.8.8. dielektriskos cimdus.
- 1.9. Personas, kuras pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārās, civiltiesiskās vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, ja ir, tad tos izņemt un nolikt paredzētajās vietās.
- 2.3. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.4. Apskatīt un sakārtot darba vietu, nolikt vietās visu, kas nebūs nepieciešams darba procesā.
- 2.5. Iepazīties ar darbā izmantojamo ķīmisko vielu īpašībām, ķīmisko vielu drošības datu lapām.
- 2.6. Pārbaudīt, vai iekārtas, instrumenti un palīgierīces ir darba kārtībā.
- 2.7. Ieslēgt vispārējo un vietējo (ja nepieciešams) apgaismojumu.
- 2.8. Ieslēgt ventilācijas sistēmu.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Darbus veikt uzmanīgi un netraucēt citus darbiniekus.
- 3.2. Aizliegts izmantot ķīmiskus materiālus, kuru izcelsme nav zināma.
- 3.3. Katrai taras vienībai, kur glabājas ķīmiskās vielas un maisījumi, jābūt skaidri marķētai. Taru atvērt piesardzīgi un lēni.
- 3.4. Ķīmisko vielu un maisījumu taras, ja tās neizmanto, turēt aizvērtas.
- 3.5. Nejauši uz grīdas izlijušas ķīmiskās vielas un maisījumus nekavējoties saslaucīt ar speciāli paredzētiem absorbentiem.
- 3.6. Izmantoto absorbentu izmest tam paredzētajā atkritumu tvertnē ar uzrakstu „Bīstamie atkritumi”.
- 3.7. Visus darbus, kuri saistīti ar tehniskām apkopēm un remontiem, veikt automobilim nedarbojoties. Izņēmums ir tie darbi, kuros pēc tehnoloģijas nepieciešama motora iedarbināšana, šos darbus veikt speciālās vietās, kur ir paredzēta izplūdes gāzu atsūkšana.
- 3.8. **Aizliegts** uzgriežņu atslēgas pagarināt ar caurulēm un citiem materiāliem.
- 3.9. Noņemtās detaļas novietot horizontāli. Garās detaļas – pusasis, kardānus, atsperes – **aizliegts** novietot vertikāli, atbalstīt pret sienu vai ražošanas iekārtām.
- 3.10. Atsperu noņemšanai un pielikšanai izmantot tikai speciālas palīgierīces. Pirms atsperu noņemšanas tās maksimāli atslogot. **Aizliegts** izmantot gadījuma priekšmetus šo darbu veikšanai.

- 3.11. Pārnēsājamais elektroinstrumentus glabāt instrumentu noliktavā, pirms novietošanas glabāšanā tos pārbaudīt. Strādājot ar elektroinstrumentiem, kuru spriegums ir 127–220 V, lietot dielektriskos aizsarglīdzekļus (dielektriskos cimdus, gumijas apavus, gumijas paklājus). **Aizliegts** strādāt ar nesazemētiem elektroinstrumentiem vai arī, ja tiem ir bojāta izolācija.
- 3.12. **Aizliegts** elektroinstrumentus pieslēgt strāvas avotam, ja nav kontaktdakšas.
- 3.13. Pirms sistēmu (to mezglu) demontāžas, kurās ir darba šķidrums, izliet šķidrumus (piemēram, eļļu, tosolu) tikai tiem paredzētos traukos.
- 3.14. **Aizliegts** izliet stipri sakarsušus šķidrumus.
- 3.15. Strādājot ar etilēto benzīnu vai motoru detaļām, kuras darbojušās ar etilēto benzīnu, ievērot šādas prasības:
- 3.15.1. strādāt tikai speciālā darba apģērbā;
 - 3.15.2. darbu beidzot, kā arī pirms pusdienu pārtraukuma, rūpīgi nomazgāt rokas ar siltu ūdeni un ziepēm.
- 3.16. Aizliegts lietot etilēto benzīnu roku un automobiļa detaļu mazgāšanai.
- 3.17. Aizliegts sūkt benzīnu caur šļūteni ar muti.
- 3.18. Strādājot ar asināšanas darbagaldiem:
- 3.18.1. ieslēgt nosūces ventilāciju;
 - 3.18.2. lietot aizsargbrilles un aizsargekrānu;
 - 3.18.3. neturēt rokas rotējošas abrazīvās ripas tuvumā;
 - 3.18.4. apstrādājamo detaļu padot vienmērīgi, bez sitieniem;
 - 3.18.5. noregulēt atbalstu;
 - 3.18.6. aizliegts strādāt, ja abrazīvajām ripām nav aizsargapvalki.
- 3.19. Veicot riepu montāžas darbus:
- 3.19.1. izlaist riepai gaisu un noņemt atsvarus;
 - 3.19.2. strādājot ar montāžas stendu, aizliegts riepu kārtot, izlīdzināt ar rokām;
 - 3.19.3. aizliegts strādāt ar balansēšanas stendu, ja tam nav aizsargapvalka;
 - 3.19.4. aizliegts piepumpēt riepu, ja bojāts manometrs.
- 3.20. Uz pacelšanas iekārtu (hidrauliskās, elektromehāniskās) vadības mehānismiem (pultīm) novietot plāksnīti ar uzrakstu „**Neaiztikt – pie automobiļa strādā cilvēki!**”.
- 3.21. **Aizliegts** pacelt (kaut vai uz īsu brīdi) automašīnu ar masu vairāk nekā uzrādīts celšanas mehānisma (pacelāja) ekspluatācijas instrukcijā.
- 3.22. **Aizliegts** strādāt pie automobiļa, kurš pacelts (izņemot ar stacionārajiem pacelājiem) un zem kura nav novietoti speciāli paliktņi (balsti). Darbus veikt automobilim nedarbojoties. Par paliktņiem **aizliegts** izmantot gadījuma priekšmetus (automobiļu riteņu diskus, ķieģeļus u.c.).
- 3.23. Atskrūvējot riteņus, **aizliegts** uzgriežņu atslēgas pagarināt ar caurulēm un citiem materiāliem. Skrūves atskrūvēt bez sitieniem.
- 3.24. Strādājot pie kravas automobiļu riepu montāžas, pārvietot tās tikai ar celšanas mehānismu palīdzību.
- 3.25. Izņemt no riepas svešķermeņus (piemēram, naglas) tikai ar knaiblēm, neizmantojot šim nolūkam īlenus, nažus vai skrūvgriežus.
- 3.26. **Aizliegts** pārbaudīt svešķermeņu (piemēram, naglu) esamību riepā, taustot ar roku.
- 3.27. Apstrādājot (tīrot, šīberējot) caurumus riepā ar instrumentiem, neturēt rokas pretī apstrādājamajai vietai no otras puses (iekšpuses).
- 3.28. Izmantojot ķīmiskās vielas (piemēram, līmes, attaukotājus), ievērot to drošības datu lapās noteiktās prasības.
- 3.29. **Aizliegts** uzmontēt riepas uz bojātiem vai neatbilstoša izmēra riteņu diskkiem.
- 3.30. Detaļu izpresēšanu veikt tikai ar speciālām palīgierīcēm.
- 3.31. **Aizliegts** ar pirkstu pārbaudīt divu urbumu centrējumu (sakritību savienojumos).
- 3.32. **Aizliegts** ar rokām vākt metāla skaidas un citus atkritumus, tīrīt darbagaldus.
- 3.33. **Remontējot akumulatorus:**
- 3.33.1. remontēt tikai speciālā, atsevišķā telpā, kurā ir pietiekama ventilācija;

- 3.33.2. uzlādējot akumulatoru – izskrūvēt ventilācijas korķus vai pārbaudīt ventilācijas kanālus;
 - 3.33.3. gatavojot elektrolītu, **neliet ūdeni skābē**. Skābi pārliet, izmantojot sifonu vai citas speciālas palīgierīces;
 - 3.33.4. akumulatoru pārvietošanai izmantot palīgierīces;
 - 3.33.5. uzlādēšanas iekārtas klemmes akumulatoram pievienot vai atvienot tikai tad, kad iekārta ir izslēgta;
 - 3.33.6. **aizliegts** pārbaudīt akumulatora uzlādi, savienojot tā spailes ar metālisku priekšmetu (piemēram, stieni, stiepli). **Aizliegts** apskatīt akumulatora uzlādes gaitu, tuvu pieliecoties;
 - 3.33.7. akumulatoru uzlādes telpā **aizliegts** rīkoties ar atklātu uguni vai strādāt ar elektroinstrumentiem, kuri var radīt dzirksteli.
 - 3.33.8. akumulatora uzlādes, remonta telpās **aizliegts** glabāt pārtikas produktus, dzeramo ūdeni.
- 3.34. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Sakārtot darba vietu – instrumentus, palīgierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās.
- 4.2. Neatstāt automobili uz pacēlājiem paceltā stāvoklī.
- 4.3. Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā specapģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.4. Izslēgt elektroierīces, ventilāciju un apgaismojumu.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112, nosaucot ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 112, uzrādot nelaimes gadījuma vietas precīzu adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu vai traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 112 vai 113.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA NR. 10
DARBA DROŠĪBAS INSTRUKCIJA METINĀTĀJAM

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Par metinātāju drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darba vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi, elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. darba rīki un inventāri ir bojāti;
 - 1.2.3. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.2.4. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
 - 1.2.5. nav atbilstošas profesionālās sagatavotības;
 - 1.2.6. pamana dzirksteļošanu, dūmus vai liesmu, deguma smaku, slēdžu uzkaršanu u.c.;
 - 1.2.7. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.8. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Prasības uguns un sprādziendrošībai:
 - 1.3.1. metināšanas darbus veikt speciāli ierīkotās vietās:
 - 1.3.1.1. grīdas segums no nedegoša materiāla;
 - 1.3.1.2. piecu metru rādiusā no metināšanas vietas neatrodas degoši un viegli uzliesmojoši materiāli;
 - 1.3.1.3. 10 metru rādiusā no metināšanas vietas neatrodas sprādzienbīstami materiāli vai iekārtas;
 - 1.3.1.4. metināšanas gāzes balonus neglabāt tiešos saules staros, kā arī ne tuvāk par vienu metru no apsildes ierīcēm un pieciem metriem no krāsnīm vai atklātām liesmām;
 - 1.3.2. darba vietā aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt;
 - 1.3.3. darba vietā aizliegts glabāt ķīmiskās vielas vairāk nekā nepieciešams maiņas patēriņam;
 - 1.3.4. darba vietā aizliegts glabāt izlietoto ķīmisko vielu un maisījumu tukšo taru un netīros slaukamos materiālus, tos glabāt speciāli paredzētās vietās.
- 1.4. Elektrodrošības prasības:
 - 1.4.1. elektroiekārtu ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;
 - 1.4.2. elektroiekārtas pieslēgšanu un atslēgšanu no elektropadeves veikt ar sausām rokām;
 - 1.4.3. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes;
 - 1.4.4. metināšanas iekārtu metāliskajām daļām (kuras nav zem sprieguma) un metināmajām detaļām (konstrukcijām) visā metināšanas laikā jābūt saņemām;
 - 1.4.5. pārvietošanas laikā izslēgt metināšanas agregātus.
- 1.5. Aizliegts uzsākt darbu, ja darbinieks ir alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā.
- 1.6. Metinātājam iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. elektriskās strāvas iedarbība;
 - 1.6.2. infrasarkanais un ultravioletais starojums;
 - 1.6.3. gāzes un ķīmiskās vielas (metināšanas aerosoli), kuras izdalās metinot;
 - 1.6.4. apdegumi (neatdzēsēta metāla karstā virsma, šķidra metāla šlakatas, elektriskā loka siltums);

- 1.6.5. piespiedu darba poza – stāvus, saliecoties;
 - 1.6.6. smaguma pārvietošana;
 - 1.6.7. paaugstināts vai pazemināts relatīvais gaisa mitrums (norma – 30–70%);
 - 1.6.8. paaugstināta vai samazināta gaisa temperatūra;
 - 1.6.9. paaugstināts gaisa kustības ātrums (caurvējš);
 - 1.6.10. neatbilstošs vai nepietiekams apgaismojums.
- 1.7. Metinātājam ievērot un izmantot kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
- 1.7.1. drošības zīmes (piemēram, „Jālieto respirators”, „Jālieto aizsargcimdi” „Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi”, „Jālieto aizsargbrilles”, ugunsdzēsamo aparātu atrašanās vieta);
 - 1.7.2. vispārējo un vietējo ventilāciju;
 - 1.7.3. vispārējo un vietējo apgaismojumu;
 - 1.7.4. atpūtas laiku;
 - 1.7.5. ķīmisko vielu un maisījumu datu drošības lapas.
- 1.8. Metinātājam lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
- 1.8.1. brezenta uzvalku ar ugunsizturīgu piesūcinātāju;
 - 1.8.2. ādas zābakus ar pirkstgalu aizsargiem;
 - 1.8.3. aizsargmasku ar attiecīgu gaismas filtru aizsardzībai no intensīvās gaismas, lidojošām dzirkstelēm un karsta metāla daļiņām;
 - 1.8.4. respiratoru;
 - 1.8.5. brezenta cimdus;
 - 1.8.6. aizsargvairogu;
 - 1.8.7. dielektriskos gumijas cimdus.
- 1.9. Personas, kuras pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārās, civiltiesiskās vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt, sakārtot un aizpogāt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, ja ir, tos izņemt un nolikt paredzētajās vietās.
- 2.3. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.4. Apskatīt un sakārtot darba vietu, nolikt vietās visu, kas nebūs nepieciešams darba procesā.
- 2.5. Ieslēgt vispārējo un vietējo (ja nepieciešams) apgaismojumu.
- 2.6. Ieslēgt ventilācijas sistēmu.
- 2.7. Sagatavot darbam nepieciešamo aparāturu, instrumentus, iekārtu un aprīkojumu un pārbaudīt tos, t.sk.:
 - 2.7.1. metināšanas vadu un elektrodu turētāja izolācijas derīguma stāvokli, kā arī metināmo un skrūvju savienojumu drošumu;
 - 2.7.2. zemējumu un tā drošumu;
 - 2.7.3. metināšanas transformatora apvalka un nožogojuma derīgumu.
- 2.8. Pārlicināties, ka:
 - 2.8.1. mašīnas, aparāti un citas iekārtas ir apturētas, palaišanas iekārtas aparatūra ir atslēgta, kā arī izslēgta tās nejauša palaišana;
 - 2.8.2. metināšanas darbu veikšanas zonā esošie laukumi un metāla konstrukcijas attīrītas no uguns un sprādzienbīstamiem produktiem un putekļiem;
 - 2.8.3. darba vietā (zonā) ir pietiekams apgaismojums, darbojas svaiga gaisa ventilācijas sistēma, nepieciešamības gadījumā ir vietējā vilkme;
 - 2.8.4. visi vadības līdzekļi no dielektriskā materiāla, pie kuriem nepieciešams pieskarties, nav bojāti, bet barojošais kabelis nostiprināts pie metināšanas aparāta korpusa.
- 2.9. Lai novērstu bīstamu, kaitīgu vielu koncentrāciju, tvertnes, kurās glabāti degoši šķidrumi vai skābes, pirms metināšanas uzsākšanas attīrīt, izmazgāt un iztvaicēt.

- 2.10. Sagatavot metināšanai darba vietu, atbrīvojot to no degošiem materiāliem ne mazāk kā piecu metru rādiusā, nodrošināt ar ugunsdzēsamajiem līdzekļiem (smiltīm, ūdeni, ugunsdzēsamo aparātu):
 - 2.10.1. metināšanas vadus izvietot tā, lai tos nevarētu sabojāt mašīnas vai mehānismi un vismaz viena metra attālumā no skābekļa, acetilēna vai citu deggāzu šļūtenēm vai cauruļvadiem; nemetināt un negriezt nenostiprinātas metāla detaļas;
 - 2.10.2. pārliecināties, ka metāla virsmas pirms gāzes metināšanas, griešanas vai karsēšanas ir attīrītas vai attaukotas un pilnīgi nožuvušas;
 - 2.10.3. uzstādīt nepieciešamās drošības zīmes, brīdinošus uzrakstus un plakātus bīstamās darba vietās.
- 2.11. Gāzes metināšanas (griešanas) aparatūrai pārbaudīt:
 - 2.11.1. degļa, griešanas ierīces tehnisko stāvokli, kā arī – vai ir ūdens degļa, griešanas ierīces atdzesēšanas traukā;
 - 2.11.2. šļūteņu tehnisko stāvokli, to savienojumu ar degli, griešanas ierīci, reduktoru stiprumu un blīvumu;
 - 2.11.3. blīvi starp degļa rokturi un degli vai griešanas ierīci;
 - 2.11.4. vai pareizi savienotas visas gāzes metināšanas iekārtas daļas, lai nepieļautu reverso plūšanu un eksplozīva maisījuma rašanos sistēmas iekšienē;
 - 2.11.5. vai ir izvēlēta pareiza izmēra sprausla, nav bojāta, aizsērējusi;
 - 2.11.6. vai ir kārtībā vienvirziena vārsti.
- 2.12. Papildu prasības gāzes metināšanai (griešanai):
 - 2.12.1. šļūtenes remonta gadījumā izgriezt bojātās vietas, posmus savā starpā savienot ar īpašo divpusējo šļūteņu nipeļu savilcējskavām. Katram atsevišķam savienotās šļūtenes posmam jābūt vismaz trīs metrus garam, visā šļūtenē nedrīkst būt vairāk kā divi savienojumi;
 - 2.12.2. balonus uzstādīt vertikālā stāvoklī un nostiprināt, darba vietā var atrasties ne vairāk kā divi acetilēna un divi skābekļa baloni;
 - 2.12.3. iestādīt deggāzes un skābekļa spiedienu saskaņā ar ražotāja gāzes metināšanas un griešanas tabulu.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Precīzi ievērot tiešā darbu vadītāja doto darba uzdevumu, patvaļīgi neveikt neparedzētas izmaiņas.
- 3.2. Nepieļaut to personu atrašanos darba vietā, kuras nav saistītas ar izpildāmo darbu, neuzdot savu darba pienākumu veikšanu citiem.
- 3.3. Regulāri tīrīt un neaizkraut darba vietu, ejas, t.sk. nokļūšanai pie ugunsdzēsības inventāra.
- 3.4. Ievērot minimālos attālumus metināšanas iekārtas izvietojumam.
- 3.5. Strādājot vienā vietā kopā ar citiem elektrometinātājiem, norobežot darba vietu ar gaismas necaurīdīgiem vairogiem, kas izgatavoti no nedegoša materiāla.
- 3.6. Veicot metināšanas darbus uzņēmuma teritorijā vai cehā, pievērst uzmanību signāliem no garām braucošā transporta.
- 3.7. Izvietojot vai pārvietojot metināšanas kabeļus, nepieļaut izolācijas bojāšanu, saskari ar ūdeni, eļļu, tērauda trosēm un karstiem cauruļvadiem, sekot savienojumu kontaktu blīvumam.
- 3.8. Darba procesā elektrodu galu savākšanai izmantot metāla kasti.
- 3.9. Darba pārtraukumos izslēgt metināšanas aparātu, elektrodu turētāju nostiprināt speciālā turētājā vai piekarē.
- 3.10. Apstrādājamās detaļas droši novietot noteiktās vietās, ievērojot kraušanas gabarītus, lai tie netraucētu apgaismojumam, ventilācijai, metināšanas iekārtai un pieejām.
- 3.11. Metināšanas darba vietā neglabāt un neizmanto benzīnu, acetonu un citus viegli uzliesmojošus šķidrums.
- 3.12. Metinot neturēt galvu tieši virs izgarojumiem, kuri ceļas no darba virsmas.

- 3.13. Sekot, lai elektriskie kabeļi nebūtu pārlikti vai saspiesti, būtu pasargāti no eļļām, ūdens, dzirkstelēm, augstām temperatūrām, lai uz tiem neuzkristu sagataves.
- 3.14. Neturēt kabeļus padusē, uz pleciem vai neiespiest starp kājām.
- 3.15. Nelietot tvertnes vai mucas kā balstus, nenovietot uz tām elektrodu turētāju.
- 3.16. Nemetināt nenostiprinātas (karājošās) detaļas.
- 3.17. Papildu prasības gāzes metināšanā (griešanā):
 - 3.17.1. īslaicīgos darba pārtraukumos nodzēst liesmu, cieši nogriežot degļa ventiļus – vispirms acetilēnam, pēc tam – skābeklim, degli uzkarināt uz turētāja;
 - 3.17.2. sekot, lai degļa sprausla vienmēr būtu tīra un nebojāta;
 - 3.17.3. sprauslu turēt pietiekamā attālumā no sagataves vai izstrādājuma, lai tā nevarētu sakarst un radīt atgriezeniskās liesmas iespējamību;
 - 3.17.4. sekot, lai šļūtenes, pa kurām pieplūst gāze, nebūtu pārliktas, saritinātas vai saspiestas, tām neuzkristu smagi priekšmeti, būtu pasargātas no dzirkstelēm, augstām temperatūrām un nebūtu iespīlētas;
 - 3.17.5. sekot, lai skābekļa padeves sistēmas regulatori un savienojumi nenonāktu saskarē ar eļļu vai smērvielām;
 - 3.17.6. pareizi aizdedzināt degli atkarībā no tā, ar kāda veida degli paredzēts strādāt – inžektora vai vienmērīgā spiediena.
- 3.18. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt metināšanas iekārtu un aparātu.
- 4.2. Nodzēst liesmu, aizskrūvējot degļa (griezējierīces) deggāzes, pēc tam skābekļa ventiļus.
- 4.3. Apskatīt gāzes metināšanas ierīces, šļūtenes, balonus, armatūru, lai laikus konstatētu un novērstu defektus, un novietot tos paredzētā vietā.
- 4.4. Pārbaudīt, vai pēc darba nav palikuši kvēlojoši priekšmeti (aizdegšanās avoti), ja tādi ir – nodzēst tos ar ūdeni.
- 4.5. Sakārtot darba vietu – vadus, palīgierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās.
- 4.6. Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā speciālo apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.7. Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112, nosaucot ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 112, uzrādot nelaimes gadījuma vietas precīzu adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu vai traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvojot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 112 vai 113.

INSTRUKCIJA NR. 11
DARBA DROŠĪBAS INSTRUKCIJA VIESMĪLIM

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Par viesmīli drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi un elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. darbarīki un inventārs ir bojāti;
 - 1.2.3. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
 - 1.2.4. ir pamanīta dzirksteļošana, dūmi vai liesma, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.;
 - 1.2.5. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.6. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā.
- 1.4. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības:
 - 1.4.1. aizliegts smēķēt darba vietā;
 - 1.4.2. aizliegts rīkoties ar atklātu uguni.
- 1.5. Elektrodrošības prasības:
 - 1.5.1. elektroiekārtu ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;
 - 1.5.2. elektroiekārtu pieslēgt pie elektropadeves un atslēgt no tās ar sausām rokām;
 - 1.5.3. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes;
 - 1.5.4. aizliegts veikt elektroiekārtas remontu.
- 1.6. Viesmīlim iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. apdedzināšanās ar karstu ēdienu, aplejoties ar verdošu ūdeni;
 - 1.6.2. paslīdēšana un nokrišana uz slidenas, netīras grīdas;
 - 1.6.3. biežas, atkārtotas kustības, straujš darba temps (servēšana);
 - 1.6.4. piespiedu darba pozas – saliecoties, noliecoties, stiepjoties;
 - 1.6.5. paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra (norma gada aukstajā periodā ir +19–25 °C), gada siltajā periodā – +20–28 °C, pamatojoties, ka nodarbinātie veic I kategorijas darbu, kas nav saistīts ar fizisku piepūli vai prasa ļoti nelielu vai nelielu fizisku piepūli);
 - 1.6.6. palielināts vai samazināts relatīvais gaisa mitrums (norma gan gada aukstajā, gan siltajā periodā – 30–70 %);
 - 1.6.7. ventilācijas trūkums vai caurvējš (norma gan gada aukstajā, gan siltajā periodā – 0,05–0,15 m/s, pamatojoties, ka nodarbinātie veic I kategorijas darbu, kas nav saistīts ar fizisku piepūli vai prasa ļoti nelielu vai nelielu fizisku piepūli);
 - 1.6.8. nepietiekams vai apžilbinošs apgaismojums (minimālais apgaismojuma līmenis ēdamzālēs un restorānos – 300 lx);
 - 1.6.9. psihoemocionālā spriedze (darbs ar klientiem).
- 1.7. Viesmīlim ievērot un izmantot šādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.7.1. darba un atpūtas laiku;
 - 1.7.2. vispārējo ventilāciju;
 - 1.7.3. vispārējo un vietējo apgaismojumu;
 - 1.7.4. vingrinājumus ķermenim un acīm;

- 1.7.5. drošības zīmes (piemēram, „Uzmanību – karsta virsma”, „Jālieto aizsargcimdi”, „Bīstami – elektrība”);
- 1.7.6. kārtību un tīrību darba vietā.
- 1.8. Viesmīlim lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.8.1. darba apģērbu;
 - 1.8.2. darba apavus ar neslīdošu zoli.
- 1.9. Personas, kas pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplināratbildības, civiltiesiskās atbildības vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt un aizpogāt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, un, ja tādi ir, tos izņemt un nolikt tiem paredzētajās vietās.
- 2.3. Aizliegts valkāt netīru vai saplēstu darba apģērbu, arī ar notrūkušām pogām.
- 2.4. Darba apģērbu aizliegts saspraust ar adatām.
- 2.5. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.6. Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu.
- 2.7. Apskatīt un sakārtot darba vietu, nolikt vietās visu, kas nebūs nepieciešams darbā.
- 2.8. Pārlicināties, vai grīda ir tīra un sausa.
- 2.9. Ieslēgt vispārējo un vietējo ventilāciju.
- 2.10. Pārbaudīt, vai iekārtas, instrumenti un palīgierīces ir darba kārtībā.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Darba laikā būt uzmanīgam un netraucēt citus nodarbinātos.
- 3.2. Darīt tikai to darbu, kas ir uzdots un ietilpst pienākumos.
- 3.3. Pārtraukumos veikt vingrinājumus atslodzei un noguruma profilaksei.
- 3.4. Nažus, dakšas un citus asus priekšmetus aizliegts nest, pavēršot ar aso daļu uz priekšu.
- 3.5. Galda piederumus (nažus un dakšas) nedrīkst nest rokās, bet tie ir jāuzliek uz šķīvja.
- 3.6. Pudeles un burkas atvērt ar korķvilķi vai konservu nazi.
- 3.7. Aizliegts izmantot traukus ar iepļīsumiem vai plaisām.
- 3.8. Ēdienus un dzērienus uz paplātes izvietot tā, lai tie neizlītu.
- 3.9. Nesot ēdienu pa kāpnēm, būt īpaši uzmanīgam.
- 3.10. Uz grīdas izlijušos taukus un citus šķidrums nekavējoties saslaucīt.
- 3.11. Par konstatētām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt elektroiekārtas un atvienot tās no elektrotīkla.
- 4.2. Sakārtot darba vietu.
- 4.3. Novākt visus nevajadzīgos materiālus.
- 4.4. Novilkt un sakārtot individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.5. Aizvērt logus.
- 4.6. Izslēgt ventilāciju, apgaismojumu un aizslēgt durvis.

5. Darba aizsardzības prasībās ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, kā arī veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112 un nosaucot precīzu ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, nekavējoties pārtraukt darbu un brīdināt citus tuvumā strādājošos.

- 5.3. Nelaiemes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113 un nosaucot precīzu nelaiemes gadījuma vietas adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaiemes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaiemes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To mainīt drīkst tikai tad, ja tas nepieciešams palīdzības sniegšanai vai ir traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu un cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu un izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr.12
PAR RĪCĪBU EKSTREMĀLĀS SITUĀCIJĀS
(PIEMĒRAM, JA IZCĒLIES UGUNSGRĒKS, Telpās JŪTAMA GĀZES SMAKA, PLŪDI,
VARDARBĪBAS SITUĀCIJA)

1. Lēmumu par ekstremālās situācijas iestāšanos pieņem Izglītības iestādes direktore vai Izglītības iestādes administrācijas pārstāvis, kas viņu tajā mirklī aizvieto.
2. Ugunsgrēka vai kādas citas ekstremālās situācijas gadījumā ikviena izglītojamā, kurš pamanījis bīstamo situāciju, pienākums informēt pedagogus vai darbiniekus par radušos situāciju un sekot to norādījumiem.
3. Dzirdot „Trauksmes signālu”, katrs skolotājs, atbilstoši viņa rīcībā esošajam evakuācijas plānam, bez panikas ved izglītojamos uz shēmā norādītajām jau atslēgtajām durvīm pa stingri noteiktu maršrutu. Kabinētu skolotājs atstāj atvērtu .
4. Kad skolotāju pavadībā izglītojamie Izglītības iestādi atstājuši, administrācija pārbauda telpas.
5. Ja izglītojamie ugunsgrēka sākšanās brīdī atrodas ārpus ēkas, kategoriski aizliegts ieiet ēkā.
6. Ugunsgrēka gadījumā zvanīt: **112, 01.**
Izsaucot Ugunsdzēsības un glābšanas dienestu jāziņo: iestādes nosaukums, adrese, kas, kur deg, savs vārds, uzvārds, tālruņa Nr., pa kuru UGD darbinieki var sazvanīt, lai precizētu situāciju.
7. Traumas vai citu veselības problēmu gadījumos nekavējoties ziņot skolas administrācijai vai izsaukt Ātro medicīnisko palīdzību: **112, 03.**
8. Izglītības iestādes telpās aizliegts ienest vai ievest:
 - šaujamo ieročus un aukstos ieročus (nažus, lokus) vai pašizgatavotus ieročus (kaķenes u.c.);
 - bīstamas ķīmiskas vielas, sprādziena bīstamas, viegli uzliesmojošas vielas (produktus) un priekšmetus, kā arī pirotehniskas izstrādājumus (arī plaukšķenes);
 - mājas un meža dzīvniekus/putnus.
9. Mācību klasēs atļauts izmantot tikai tās iekārtas, ierīces un materiālus, kuri nepieciešami apmācībai.
10. Lai nepieļautu ugunsgrēka izcelšanos, aizliegts:
 - lietot pašdarinātus elektrosildītājus un elektriskās ierīces;
 - aizejot no Izglītības iestādes, atstāt neizslēgtas elektroierīces, apgaismojumu, radioaparāturu un citus elektropatērētājus;
 - lietot pirotehniku, kā arī atklātu uguni.

Instrukciju sastādīja atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr.13
PAR RĪCĪBU NESTANDARTA SITUĀCIJĀS
(PIEMĒRAM, SASKARĒ AR BĪSTAMIEM PRIEKŠMETIEM UN VIELĀM)

Drošības noteikumi, kas jāievēro, sastopoties ar sprāgstvielām vai bīstamiem priekšmetiem un vielām

Kategoriski aizliegts:

- izkustināt no vietas, celt , mest atrastos priekšmetus vai sprāgstvielas;
- censties tos izjaukt;
- sildīt vai sist pa tām;
- atnest mājās, likt krāsnī vai ugunskurā, ūdenī vai akā;
- nedrīkst pieskarties nepazīstamiem priekšmetiem;

Kā rīkoties, ja atrod sprāgstošus priekšmetus:

- iežogot un uzlikt uzrakstu „NEPIESKARIES, BĪSTAMI!”;
- izsaukt policiju, drošības dienestu vai pieaugušos. Zvanīt : 112 , 01;
- izsaucot Ugunsdzēsības un glābšanas dienestu jāziņo: Iestādes nosaukums, adrese, kas, kur noticis, savs vārds, uzvārds, tālruņa Nr., pa kuru UGD darbinieki var sazvanīt, lai precizētu situāciju);
- traumas vai citu veselības problēmu gadījumos nekavējoties ziņot skolas administrācijai vai izsaukt Ātro medicīnisko palīdzību : 112, 03.

Izglītojamā rīcība ārpus Izglītības iestādes:

- nedrīkst kāpt elektropārvades līniju balstos un transformatoru punktos,
- neizgāzt vai nededzināt visa veida atkritumus;
- kurināt ugunsiskus tikai tam iekārtotās vietās.

Instrukciju sastādīja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr.14
PAR UGUNSDROŠĪBU

I UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMI

1. Izglītības iestādes teritorijā vienmēr jābūt brīvām caurbrauktuvēm un piebrauktuvēm pie visām ēkām. Tās nevar izmantot izglītojamo transporta līdzekļu novietošana.
2. Izglītības iestādē un tās teritorijā izglītojamiem ir aizliegts:
 - smēķēt;
 - nēsāt un lietot viegli uzliesmojošās vielas, priekšmetus un materiālus;
3. Izglītības iestādē ēkās aizliegts:
 - aizšķērsot evakuācijas ceļus, ejas un izejas ar somām un mantām;
 - atstāt bez uzraudzības elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves un elektriskās ierīces (elektriskās plītiņas, tējkannas, skaitļotājus u.c., izņemot ierīces, kuru ekspluatācijas instrukcijas to atļauj);
 - izmantot gludekļus, elektriskās plītiņas un citas elektriskās sildierīces telpās, izņemot šiem nolūkiem iekārtotās telpās (istabās);
- egles apgaismojumam izmantot sveces un rotāt egli ar viegli uzliesmojošām rotaļlietām;
- izmantot degošus materiālus telpas griestu un sienu dekorēšanai.
4. Elektroiekārtu ekspluatācijā aizliegts:
 - izmantot vadus ar bojātu izolāciju;
 - izmantot elektriskās sildierīces bez ugunsdrošiem paliktņiem;
 - izmantot nestandarta elektriskās ierīces;
 - atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem;
 - izmantot bojātas rozetes.
6. Ja izglītojamais pamana ugunsgrēka izcelšanos Izglītības iestādē vai tās teritorijā vai ugunsdrošības noteikumu pārkāpumu, kā rezultātā var izcelties ugunsgrēks, viņam ir nekavējoties jāziņo par to jebkuram darbiniekam, kuru viņš ir sastapis.
7. Visiem Izglītības iestādes izglītojamiem jāievēro ugunsdrošības noteikumi

II IZGLĪTOJAMĀ RĪCĪBA UGUNSGRĒKA GADĪJUMĀ

1. Ja ugunsgrēks izcēlies mācību stundas laikā, tad izglītojamajiem stingri jāievēro tā skolotāja norādījumi, kurš vada šo stundu, jo viņš organizē un atbild par šīs klases izglītojamo evakuāciju atbilstoši evakuācijas shēmai.
2. Iziet no skolas ēkas nepieciešams organizēti un ātri.
3. Ja izglītojamais ugunsgrēka sākšanās brīdī atrodas ārpus ēkas, kategoriski aizliegts ieiet ēkā.
4. Par ugunsgrēka izcelšanos paziņo mutiski.
6. Ugunsgrēka gadījumā zvanīt: 01 vai 112 .

Instrukciju izstrādāja
atbildīgais par darba drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr. 15
PAR ELEKTRODROŠĪBU

1. Izglītojamo un darbinieku pienākumi:
 - zināt un ievērot elektrodrošības noteikumu prasības;
 - lietot tikai darbam derīgus instrumentus, ierīces, iekārtu, kā arī ievērot to ekspluatācijas noteikumus;
 - beidzot darbu, sakārtot darba vietu un atvienot elektroierīces;
2. Lai nepieļautu ugunsgrēka izcelšanos, aizliegts:
 - lietot pašdarinātus elektrosildītājus un elektriskās ierīces;
 - aizejot no Izglītības iestādes, atstāt neizslēgtas elektroierīces, apgaismojumu, radioaparāturu un citas elektroierīces.
3. Izglītojamo pienākumi Izglītības iestādē :
 - mācību klasēs atļauts izmantot tikai tās iekārtas, ierīces un materiālus, kuri nepieciešami apmācībai;
 - ar elektroierīcēm un sildierīcēm strādāt tikai pasniedzēju klātbūtnē un vadībā.
4. Elektrobojājumu gadījumā ikviena skolotāja, izglītojamā darbinieka pienākums ir:
 - netuvoties bīstamajai vietai;
 - nekavējoties paziņot par to direktoram, dežūrējošam administratoram, vai direktora vietniekam saimnieciskajā darbā, bet ārpus skolas - zvanīt pa tālruni -**112**.

Instrukciju izstrādāja atbildīgais par drošību

I.Jurčs

INSTRUKCIJA Nr. 16
PAR PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANU CIETUŠAJIEM NELAIMES GADĪJUMOS

Pirmās palīdzības aptiecināšanas saturs un medicīnisko materiālu minimums

1. Vienreiz lietojami cimdi iepakojumā – 2 pāri
2. Spraužamادات – 4
3. Šķēres (10–14 cm) ar noapaļotiem galiem – 1
4. Mākslīgās elpināšanas maska ar vienvirziena gaisa vārstuli iepakojumā – 1
5. Trīsstūrveida pārsējs (96 x 96 x 136 cm) iepakojumā – 2
6. Leikoplasts (2–3 cm) spolē – 1
7. Brūču plāksteri (dažādu izmēru) sterilā iepakojumā – 15
8. Tīklveida pārsējs Nr.3 (40 cm) – 3
9. Marles saites (4 x 0,1 m) sterilā iepakojumā – 4
10. Marles saites (4 x 0,05 m) sterilā iepakojumā – 2
11. Pārsienamās paketes sterilā iepakojumā – 2
12. Marles komplekts (600 x 800 mm) sterilā iepakojumā – 1
13. Marles komprese (400 x 600 mm) sterilā iepakojumā – 1
14. Marles komprese (100 x 100 mm) sterilā iepakojumā – 5
15. Folijas sega (viena puse metalizēta, otra – spilgtā krāsā) iepakojumā – 1
16. Medicīnisko materiālu saraksts valsts valodā – 1

Piezīme. Saraksts sastādīts atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.713 2010.gada 3.augusta “Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptiecināšanas medicīnisko materiālu minimumu”.

Pirmās palīdzības minimuma lietošanas pamācība*

Uzrunā cietušo, ja tas neatbild – mēģini pamodināt, ja neizdodas – rīkojies pēc ABC shēmas!

Tūlīt sauc palīgā apkārtējos. Liec kādam izsaukt ātro palīdzību, informējot par bezsamaņu. Piekodini viņam nākt atpakaļ.

Izsauc Neatliekamās medicīnas dienestu – izmantojot:

- STACIONĀRO TELEFONU Nr. 03;
- MOBIL O TELEFONU Nr. 112;
- Sūti kādu pēc Pirmās palīdzības aptiecināšanas!

1. Vienreizējās lietošanas cimdus lieto, lai pasargātu sevi no inficēšanās ar AIDS un citām asins infekcijām.

2. Uzvelc cimdus, ja sniedz palīdzību asiņojošam cietušajam!

3. Saspraužamās adatas lieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai.

4. Šķēres izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei, un pārsienamā materiāla griešanai.

5. Mākslīgās elpināšanas maska. Izņem masku! Maskas vārstulim jābūt pret tavu muti un jālaiž cauri tavas izelpas gaiss (pārbaudi!).

6. Elpini cietušo "no mutes mutē" caur maskas vārstuli.

7. Trīsstūrveida plāksteri lieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai.

8. Rokas fiksēšana. Traumēto roku iekar vienā lakatiņā, kura stūri sasieti uz skausta; no otra lakatiņa izveido šallīti un piesien kaklā iekārto roku pie cietušā krūškurvja .

9. Spiedoša pārsēja uzlikšana stipri asiņojošai brūcei. Izveido no viena lakatiņa šallīti un saveļc to virs materiāla rullīša (neatvērta pārsiešanas pakete, marles saites rullītis, pilna cigarešu paciņa u.tml.), kas uzlikts uz brūces, tik spēcīgi, lai asiņošana apstātos. Pirms pārsēja uzlikšanas brūcei vēlams pārklāt pārsiešanas kompresi.

10. Leikoplastu lieto pārsēja nostiprināšanai. Pārklāj brūci ar sterilu kompresi un piestiprini kompreses malas ādai ar leikoplastu. Līdzīgi var nostiprināt marles saites pārsēja galu.

Uzmanību! Leikoplasts nepielīp mitrai (asiņainai) ādai vai pārsējam. Leikoplastu drīkst piestiprināt tikai nebojātai ādai.

11. Brūču plāksteri lieto nelielu brūču pārsiešanai. Uz brūces drīkst likt tikai plākstera spilventiņu, bet ne plākstera lipīgo daļu.

Atceries! Glabājot leikoplasts ātri zaudē lipīgumu, tādēļ brūču plāksteri un leikoplasts aptieciņā regulāri jānomaina.

12. Tīklveida pārsēju lieto, lai nostiprinātu pārsiešanas kompresi uz brūces. Brūci pārklāj ar kompresi un uz bojātās ķermeņa daļas uzvelk tīklveida pārsēju, tā piespiežot kompresi brūcei. Šos pārsējus visērtāk lietot rokas, kājas vai galvas pārsiešanai.

13. Spiedošo pārsiešanas paketi lieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai. Pakete sastāv no saites, kuras galā izveidota pārsiešanas komprese. Spiedoša pārsēja uzlikšana stipri asiņojošai brūcei: uzliec brūcei kompresi, nostiprini to ar vairākiem saites tinumiem, tad uzliec brūces vietā stingra materiāla rullīti (vislabāk otru pārsiešanas paketi ar visu iesaiņojumu) un stingri piesaitē to brūcei. Brūces pārsiešana: uzliec brūcei kompresi un nostiprini to ar saites palīdzību.

Pārsienot lielāku brūci, iepriekš pārsedz to ar pārsiešanas kompresi.

Profesionālās tālākizglītības centrs "FIBRA"

Reģ.Nr. 42403008955

Atbrīvošanas aleja 94A, Rēzekne, LV-4601

tālr. 28817083, e-pasts fibra@inbox.lv, www.mcfibra.lv

APSTIPRINĀTS

05.11.2024.

SIA "FIBRA" Vadības sēdē

Protokols nr.2

Rēzeknē

05.11.2024.

Grozījumi Profesionālās tālākizglītības centra "FIBRA" IEKŠĒJĀS KĀRTĪBAS NOTEIKUMOS

Izdarīt Profesionālās tālākizglītības centra „FIBRA” 2022.gada 1.novembra **Iekšējās kārtības noteikumos** šādus grozījumus:

Izteikt Darba drošību instrukciju sarakstu šādā redakcijā:

MK 22.08.2023. noteikumu Nr.474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos"	Izglītības iestādes instrukcijas Nr.
Atbilstoši izglītības iestādes vajadzībām, tās atrašanās vietai un citiem apstākļiem izglītības iestāde izstrādāja šādus drošības noteikumus:	
1. par drošību mācību kabinetos un telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;	<i>Nr.1 - datorzinību kabinets Nr.3 – strādājot virtuvē Nr. 4 – strādājot ar šujmašīnu Nr. 5– strādājot ar gludekli Nr.6 – instrukcija galdniekam Nr.7 - strādājot ar horizontālo lentzāģi Nr.8 -strādājot ar koka frēzi Nr.9 - instrukcija automehāniķim Nr.10 – instrukcija metinātājam Nr.11 – instrukcija viesmīlības pakalpojumu speciālistam</i>
2. par ugunsdrošību;	<i>Nr.14</i>
3. par elektrodrošību;	<i>Nr.15</i>
4. par pirmās palīdzības sniegšanu;	<i>Nr.16</i>
5. par drošību ekskursijās, pārgājienos un pastaigās;	<i>Iekšējās kārtības Noteikumi, 7.nodaļa</i>
Drošības noteikumos iekļauj šādu informāciju:	
1. par rīcību ekstremālās situācijās (piemēram, ja izcēlies	<i>Nr.12, evakuācijas plāns</i>

ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, vardarbības situācija);	
2. par rīcību nestandarta situācijās (piemēram, saskarē ar bīstamiem priekšmetiem un vielām);	<i>Nr.13, evakuācijas plāns</i>

Direktore

Aija Lebuse
